

Zavod za javno zdravlje Sombor

► *Zapadno-Bački okrug*

**Analiza zdravstvenog
stanja stanovništva
Zapadno-Bačkog
okruga 2007**

SADRŽAJ

1. VITALNO-DEMOGRAFSKA STATISTIKA	3
1.1. KARAKTERISTIKE TERITORIJE	3
1.2. STRUKTURA STANOVNIŠTVA PREMA STAROSTI I POLU	3
1.3. PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA	4
2. STRUKTURA UZROKA SMRTI	6
3. MORBIDITETNA STATISTIKA	10
3.1. VANBOLNIČKI MORBIDITET	10
3.1.1. Služba opšte medicine	10
3.1.2. Služba medicine rada	13
3.1.3. Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece	16
3.1.4. Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine	19
3.1.5. Služba za zdravstvenu zaštitu žena	22
3.2. BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET	25
4. ORGANIZACIJA, KADROVI, RAD I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	27
4.1. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	28
4.1.1. Služba opšte medicine	28
4.1.2. Služba medicine rada	28
4.1.3. Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece	29
4.1.4. Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine	30
4.1.5. Služba za zdravstvenu zaštitu žena	30
4.1.6. Služba za zdravstvenu zaštitu usta i zuba	31
4.1.7. Hitna medicinska pomoć	32
4.1.8. Laboratorijska dijagnostika	32
4.2. BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	32
4.2.1. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite	32
5. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU	37
5.1. KRETANJE ZARAZNIH BOLESTI	37
5.1.1. Respiratorne zarazne bolesti	39
5.1.2. Crevne zarazne bolesti	39
5.1.3. Parazitarne bolesti	40
5.1.4. Ostale zarazne bolesti	40
5.1.5. Zooantroponoze	41
5.1.6. Venerične bolesti	41
5.1.7. Vektorske bolesti	42
5.1.8. Influenca u Zapadno-Bačkom okrugu	42
5.1.9. Kliconoštvo	42
5.2. PRIKAZ REGISTROVANIH EPIDEMIJA	43
6. DELATNOSTI NA POLJU HIGIJENE I HUMANE EKOLOGIJE	44
6.1. HIGIJENSKA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE	44
6.2. ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST ŽIVOTNIH NAMIRNICA I PREDMETA OPŠTE UPOTREBE	45
6.3. HIG. ISPRAVNOST VODE U BAZENIMA ZA KUPANJE I REKREATIVNIM POVR. VODAMA	46
6.4. KONTROLA HIGIJENSKE ISPRAVNOSTI BRISEVA	46
6.5. ISPITIVANJE POKAZATELJA KVALITETA VAZDUHA	47
6.6. KONTROLA ISPUŠTANJA OTPADNIH VODA	47
6.7. ŠKOLSKA HIGIJENA	49
6.8. AKTIVNOSTI NA POLJU JAVNOG ZDRAVSTVA	49
7. MIKROBIOLOŠKA DIJAGNOSTIKA	50
7.1. REZULTATI ANALIZA U MIKROBIOLOŠKOJ LABORATORIJI	50
7.1.1. Rezultati analiza kliničkog materijala	51
7.1.2. Sanitarna mikrobiologija	54
8. ZAKLJUČCI I PREDLOG MERA	56

1. VITALNO-DEMOGRAFSKA STATISTIKA

1.1. KARAKTERISTIKE TERITORIJE

Zapadno-Bački okrug smešten je u severozapadnom delu Republike Srbije i zauzima površinu od 2420 km², što predstavlja 2,7% ukupne površine Republike Srbije i 11,2% površine Vojvodine. U sastavu okruga nalaze se četiri opštine - Sombor, Kula, Odžaci i Apatin sa ukupno 37 naselja i prosečnom gustinom naseljenosti od 88 stanovnika po km².

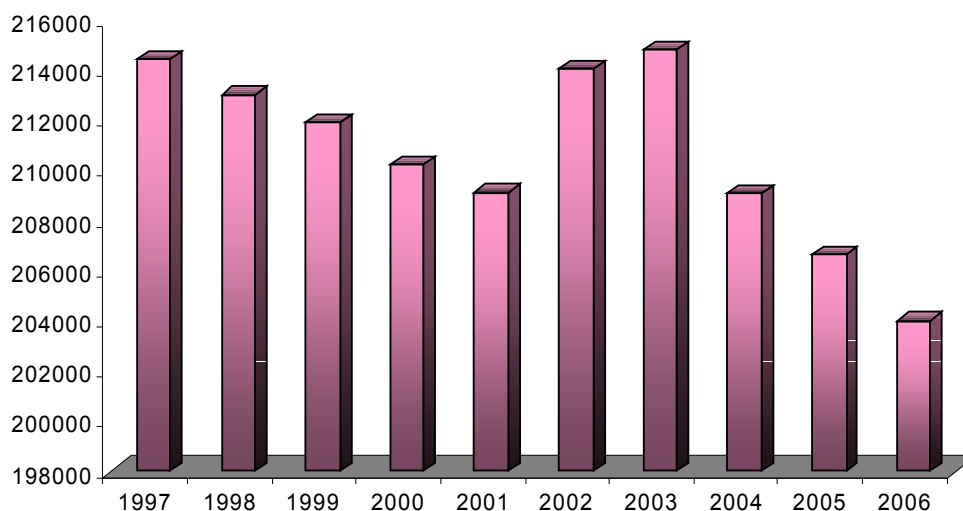
Tabela 1. Osnovni podaci o teritoriji Zapadno-Bačkog okruga (popis 2002)

Opština Okrug	Broj stanovnika	Broj naselja	Površina u km ²	Broj stanovnika/km ²	Poljoprivredna površina u %
Sombor	97263	16	1178	83	87,3
Kula	48353	7	481	100	92,5
Odžaci	35582	9	411	87	84,2
Apatin	32813	5	350	94	70,6
Okrug	214011	37	2420	88	85,4

1.2. STRUKTURA STANOVNIŠTVA PREMA STAROSTI I POLU

Prema rezultatima popisa stanovništva iz 2002 godine u četiri opštine Zapadno-Bačkog okruga živi 214011 stanovnika, što u odnosu na popis iz 1991 godine, kada je na posmatranoj teritoriji živelo 215916 stanovnika, predstavlja smanjenje za oko 1%. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, procenjeni broj stanovnika sredinom 2006 godine iznosi 203985, što je za 11931 (ili 5%) stanovnika manje nego u 2002 godini.

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika Zapadno-Bačkog okruga 1997 - 2006

Struktura stanovništva po polu značajan je denominator za izračunavanje različitih stopa i iskazivanje specifičnog morbiditeta i mortaliteta muškaraca i žena. Od ukupnog broja stanovnika Zapadno-Bačkog regiona muškarci čine 48,4% (103679) a žene 51,6% (110332). Demografske promene posebno ukazuju na pokazatelje starenja stanovništva koji su veoma nepovoljni na teritoriji našeg okruga.

Prema učešću starijih od 65 godina u ukupnom stanovništvu, Zapadno-Bački okrug spada u kategoriju vrlo starih populacija, pri čemu se procentualni udeo starih kreće od 15,8% u Kuli do 18,2% u Odžacima. Prosečna starost stanovništva okruga iznosi 40,7 godina a index starenja 1,07.

Tabela 2. Struktura stanovništva prema polu i starosti (popis 2002)

	Broj stanovnika			Stopa maskuliniteta	Indeks starenja	Prosečna starost stanovn.	Udeo starih 65 i više god.
	Ukupno	Muškarci	Žene				
Sombor	97263	46839	50424	929	1,11	41,0	17,4
Kula	48353	23533	24820	948	0,95	39,6	15,8
Odžaci	35582	17331	18251	949	1,05	41,0	18,2
Apatin	32813	15976	16837	949	1,14	41,0	17,8
Okrug	214011	103679	110332	940	1,07	40,7	17,2

Prema klasifikaciji po Sundbergu biološki tip stanovništva je regresivan, budući da je učešće mlade dobne grupe do 14 godina ispod 20%, a starijih od 50 godina iznad 30%.

Tabela 3. Biološki tip stanovništva po Sundbergu

Opština Okrug	Broj stanovnika	Kategorija stanovništva					
		0 - 14god.		15 - 49		50 i više	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%
Sombor	97263	14418	14,8	46560	47,9	36285	37,2
Kula	48353	7916	16,4	23724	49,1	16713	34,6
Odžaci	35582	5304	14,9	17038	47,9	13240	37,2
Apatin	32813	4743	14,5	15790	48,1	12280	37,4
Okrug	214011	32381	15,1	103112	48,1	78518	36,7

1.3. PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA

1.3.1. Natalitet predstavlja pozitivnu komponentu u prirodnom kretanju stanovništva i pokazatelj je biološke snage populacije. U Zapadno-Bačkom okrugu već dugi niz godina postoji tendencija opadanja kako broja živorodjenih tako i stope nataliteta, pa se teritorija okruga svrstava u područja sa izrazito niskom stopom nataliteta. Prema poslednjim podacima, za 2006 godinu, stopa je pala na najnižu vrednost do sada i iznosi 7,9/1000 stanovnika.

Promene u nivou fertiliteta kretale su se u smeru njegovog daljeg opadanja. Ova tendencija uglavnom se podudara sa promenama u nivou stope nataliteta. Udeo žena fertile dobi u ukupnom stanovništvu okruga iznosi 23,6%, odnosno, 45,8% u ukupnom ženskom stanovništvu. U 2006 godini vrednost stope iznosi 31,9/1000 žena fertile dobi.

1.3.2. Mortalitet predstavlja negativnu komponentu u prirodnom kretanju stanovništva a stopa opšteg mortaliteta na području okruga u stalnom je porastu. Povećanju smrtnosti našeg stanovništva značajno doprinose kako trendovi u demografskom razvoju, pre svega produženje očekivanog trajanja života i povećanje udela starih u ukupnom stanovništvu, tako i promene u ponašanju i stilu življenja. U 2006 godini opšta stopa smrtnosti na okrugu iznosi 16,3/1000 stanovnika.

1.3.3. Mortalitet odojčadi, u sklopu pokazatelja zdravstvenog stanja, jedan je od najznačajnijih, naročito za međunarodna poređenja. Teritorija Zapadno-Bačkog okruga, prema kriterijumima SZO, spada u područja sa niskom stopom smrtnosti odojčadi. Iako vrednosti stope variraju po godinama, kreću se u okviru povoljnih, niskih vrednosti. Prema podacima za 2006 godinu stopa smrtnosti odojčadi na okrugu iznosi 5,6/1000 živorodjenih.

1.3.4. Smrtnost dece do 5 godina takođe je značajan pokazatelj za procenu zdravstvenog stanja celokupne populacije. S obzirom da uključuje i mortalitet odojčadi sve više se koristi kao pokazatelj osnovnog razvoja zemalja pa ga je UNICEF uvrstio u bazične indikatore stanja zdravlja dece, rangirajući sve zemlje prema njegovim vrednostima. Prema podacima za 2006 godinu stopa je iznosila 6,8/1000 živorodjenih.

1.3.5. Maternalna smrtnost, kao jedan od pokazateljima mortaliteta, ukazuje ne samo na zdravlje žena u generativnom periodu već i na nivo adekvatnosti i kvaliteta pružene zdravstvene zaštite, kao i na opšti nivo socioekonomskog razvoja jedne zemlje. U 2006 godini nije zabeležen ni jedan smrtni slučaj usled komplikacija trudnoće, porodjaja i puerperijuma.

1.3.6. Prirodni priraštaj rezultanta je veoma niskih vrednosti stope nataliteta uz stalan porast opšte stope mortaliteta, pa je stopa prirodnog priraštaja za teritoriju okruga već dugi niz godina negativna. U 2006 godini postignut je rekord u obimu negativnog prirodnog priraštaja sa stopom od -8,4/1000 stanovnika.

Tabela 4. Prirodno kretanje u Zapadno-Bačkom okrugu 2006

Upravni okrug Grad Opština	Broj stanovnika 30.06. 2006	Rođeni		Umrli					Peri-natalna smrtnost	Prirodni priraštaj
		živo-rođeni	mrtvo-rođeni	ukupno	umrla odojčad		umrla nasilnom smrću			
					svega	0-6 dana	svega	samo-ubistva		
Rep. Srbija	7411569	70997	365	102884	525	281	3869	1444	646	-31887
C. Srbija	5408971	51895	250	73770	395	228	2575	909	478	-21875
Vojvodina	2002598	19102	115	29114	130	53	1294	535	168	-10012
ZB okrug	203985	1613	10	3319	9	4	127	59	14	-1706
Apatin	31294	292	-	534	2	2	26	15	2	-242
Kula	46631	383	2	698	2	-	28	10	2	-315
Odžaci	33173	212	2	596	2	1	21	13	3	-384
Sombor	92887	726	6	1491	3	1	52	21	7	-765

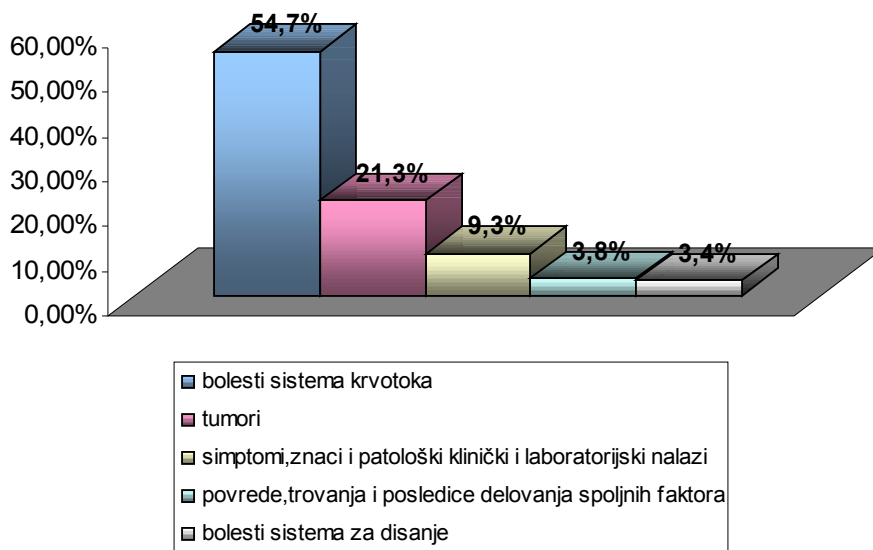
Tabela 5. Kretanje stope nataliteta, mortaliteta i prirodnog priraštaja u Zapadno-Bačkom okrugu 1997 - 2006

Godina	Broj stanovnika	Živo rodjeni	Umrli	Prirodni priraštaj	Stopa na 1000 stanovnika		
					Natalitet	Mortalitet	P.priiraštaj
1997	214400	2017	3224	-1207	9,4	15,0	-5,6
1998	213000	1916	3254	-1338	9,0	15,3	-6,3
1999	211900	1939	3252	-1313	9,1	15,3	-6,2
2000	210200	1890	3365	-1475	9,0	16,0	-7,0
2001	209100	1931	3076	-1145	9,2	14,7	-5,5
2002	214011	2000	3295	-1295	9,4	15,4	-6,0
2003	214771	1905	3351	-1446	8,9	15,6	-6,7
2004	209057	1875	3298	-1423	9,0	15,8	-6,8
2005	206623	1770	3367	-1597	8,6	16,3	-7,7
2006	203985	1613	3319	-1706	7,9	16,3	-8,4

2. STRUKTURA UZROKA SMRTI

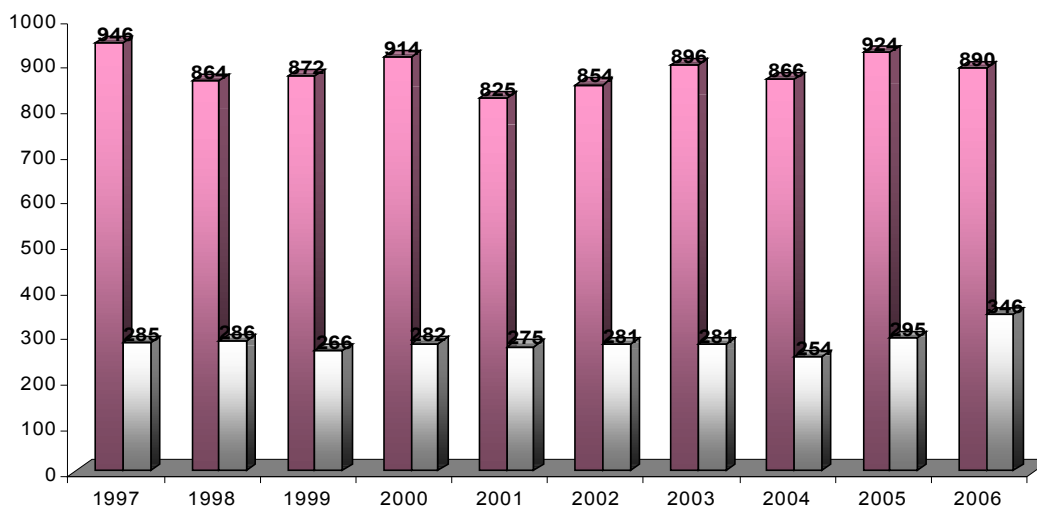
Redosled vodećih uzroka smrti u Zapadno-Bačkom okrugu nije se menjao u odnosu na prethodni period. Bolesti sistema krvotoka zauzimaju prvo mesto sa učešćem od 54,71% a zatim slede tumori na drugom sa 21,27%. Grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi i dalje se održava na visokoj trećoj poziciji sa udelom od 9,34%. Povrede i trovanja zauzimaju četvrto mesto sa 3,83% a bolesti sistema za disanje peto mesto sa 3,37%.

Grafikon 2. Vodeće grupe bolesti u strukturi uzroka smrti 2006

U periodu od 1997 do 2006 godine specifična stopa smrtnosti (na 100.000 stanovnika) ima tendenciju blagog pada kada su u pitanju kardiovaskularne bolesti. Stopa je snižena sa 946 kolika je bila vrednost stope u 1997 na 890/100.000 u 2006 godini. Sa druge strane, specifična stopa smrtnosti od tumora porasla je sa 285 u 1997 godini na 346/100.000 u 2006, što je i najveća vrednost stope u desetogodišnjem periodu.

Grafikon 3. Kretanje specifične stope smrtnosti (na 100.000 stanovnika) od bolesti sistema krvotoka i tumora 1997 - 2006

6

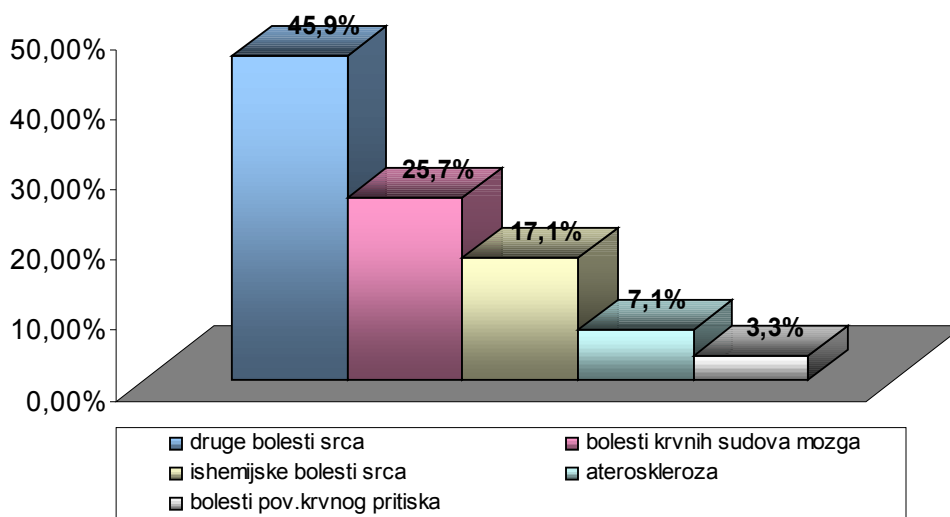
2.1. BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA

Sa 1816 umrlih osoba tokom 2006 godine, bolesti sistema krvotoka vodeći su uzrok smrti stanovništva našeg okruga. U odnosu na prethodni period, njihovo učešće u ukupnoj smrtnosti nije se bitnije menjalo i zadržava se na nivou od 55-57%. U strukturi umrlih po polu žene čine 1032 ili 56,8% a muškarci 784 ili 43,2%.

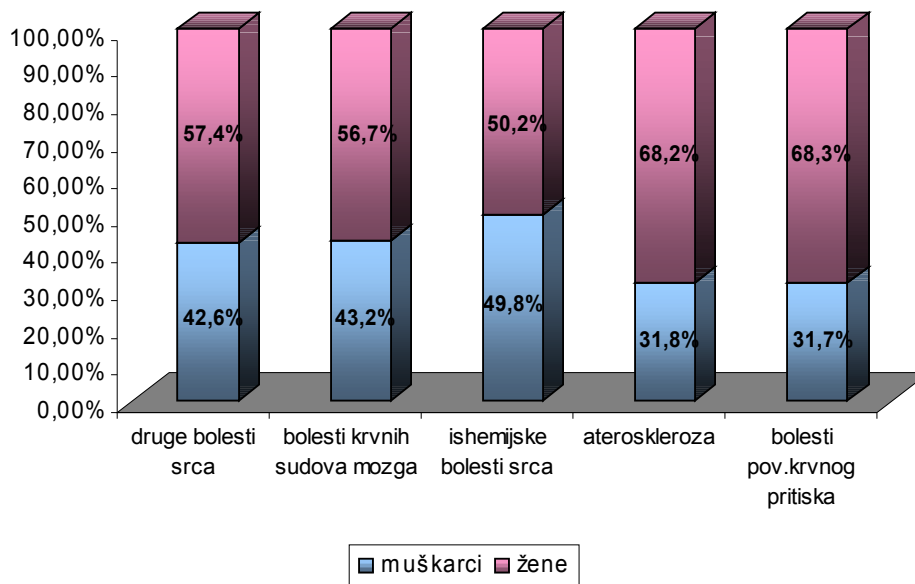
Najveći značaj u okviru grupe ima podgrupa »druge bolesti srca« (kardiomiopatije, srčana insuficijencija, poremećaji srčanog ritma) sa 833 umrlih (45,9%), zatim *oboljenja krvnih sudova mozga* (CVI) sa 467 umrlih (25,7%) i *ishemijske bolesti srca* (angina, infarkt miokarda) od kojih je umrlo 311 osoba (17,1%).

U strukturi umrlih po polu zapaža se veća smrtnost žena za svih pet vodećih uzroka smrti u okviru grupe bolesti sistema krvotoka, za razliku od prethodnih godina u kojima je smrtnost od ishemijskih bolesti srca uvek bila veća kod muškaraca.

Tabela 4. Vodeći uzroci smrti u grupi bolesti sistema krvotoka 2006

Grafikon 5. Struktura umrlih od bolesti sistema krvotoka prema uzroku smrti i polu 2006

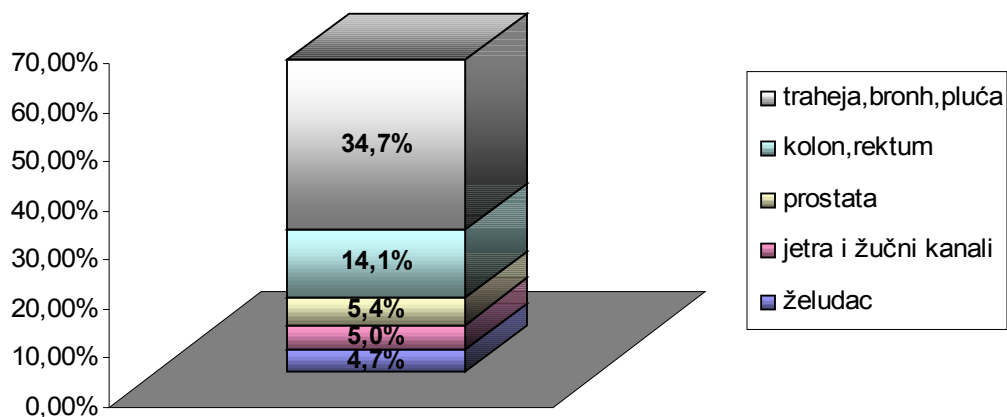

7

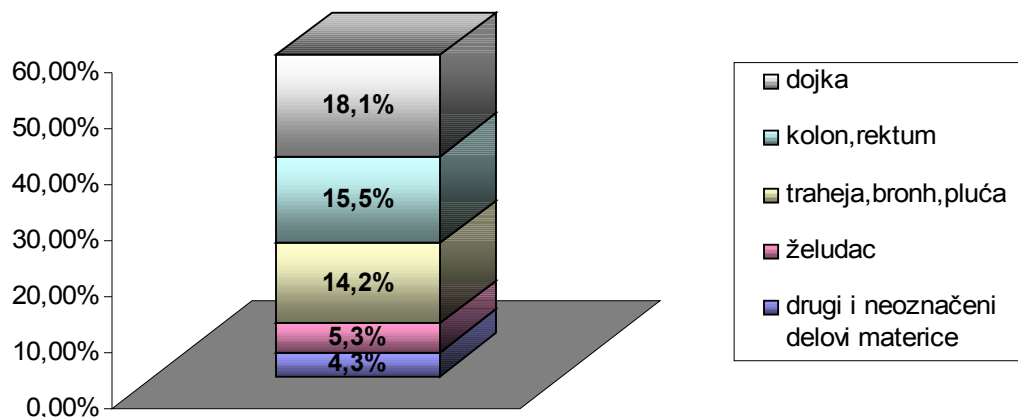
2.2. TUMORI

Na drugom mestu vodećih uzroka smrti su tumori, od kojih je tokom 2006 godine umrlo 706 lica ili 21,27% u ukupnom broju umrlih, pri čemu je učešće ove grupe bolesti u strukturi umrlih povećano u odnosu na prethodnu godinu za 3,2%. U strukturi umrlih po polu više je muškaraca (403 ili 57,1%) nego žena (303 ili 42,9%). Prema lokalizaciji malignih tumora kod muškaraca dominiraju *zloćudni tumori traheje, bronha i pluća* sa 34,7%, *zloćudni tumori kolona i rektuma* sa 14,1% i *tumori prostate* sa 5,4%, dok su kod žena najučestaliji *tumori dojke* sa 18,1% a zatim slede *tumori kolona i rektuma* sa 15,5% i *tumori traheje, bronha i pluća* sa 14,2%.

Grafikon 6. Najčešće lokalizacije malignih tumora kod muškaraca 2006

Grafikon 7. Najčešće lokalizacije malignih tumora kod žena 2006

2.3. SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI

Grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi zadržava treću poziciju u strukturi mortaliteta sa 310 umrlih (9,34%), iako je došlo do smanjenja učešća ove grupe bolesti u odnosu na 2005 za 2,5%. Specifična stopa smrtnosti iznosi 152/100.000 stanovnika. U strukturi umrlih po polu veći je udeo žena (166 ili 53,5%) nego muškaraca (144 ili 46,5%).

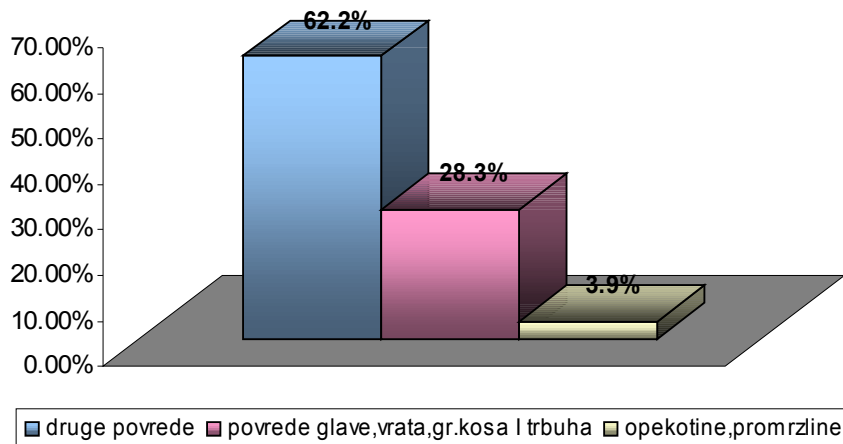
8

2.4. POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA

Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora zauzimaju četvrto mesto na listi vodećih uzroka smrti sa 127 umrlih lica ili 3,83%, što odgovara nivou iz prethodne godine. U ukupnom broju umrlih, muškarci čine 89 ili 70,1% a žene 38 ili 29,9%.

Unutar ove grupe bolesti vodeći uzrok smrti predstavlja podgrupa *druge povrede* sa više od 60% učešća a zatim slede *povrede glave, vrata, grudnog koše i trbuha*. Specifična stopa smrtnosti iznosi 62/100.000 stanovnika.

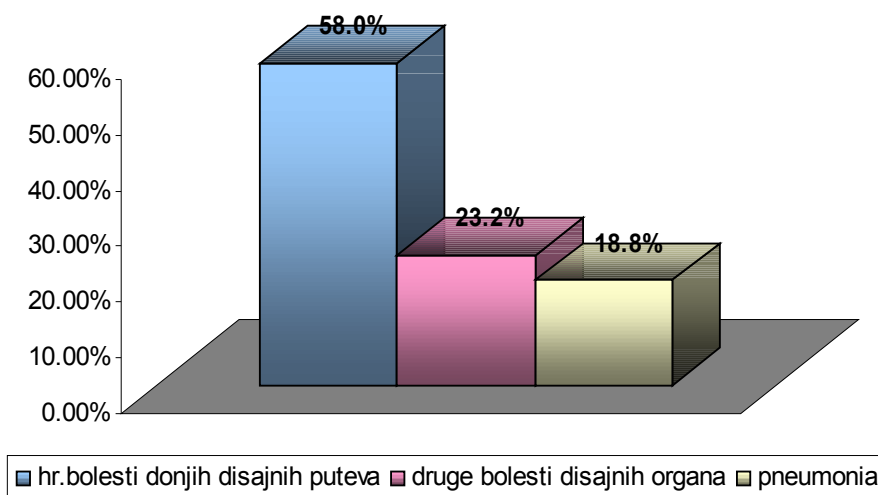
Grafikon 8. Struktura umrlih od povreda i trovanja prema uzroku smrti 2006

2.5. BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE

Na petom mestu vodećih uzroka smrti, kao i u 2005, nalaze se bolesti sistema za disanje sa 112 umrlih lica i udelom od 3,37%. Smrtnost po polu pokazuje da je umrlih muškaraca bilo 76 ili 67,8% a umrlih žena 36 ili 32,2%. Kao najčešći uzroci smrti u ovoj grupi bolesti registrovane su *hronične bolesti donjih disajnih puteva* i *druge bolesti disajnih organa*. Specifična stopa smrtnosti iznosi 55/100.000 stanovnika.

Grafikon 9. Struktura umrlih od bolesti sistema za disanje prema uzroku smrti 2006

9

3. MORBIDITETNA STATISTIKA

3.1. VANBOLNIČKI MORBIDITET

3.1.1. Služba opšte medicine

Tokom 2007 godine u službama opšte medicine Zapadno-Bačkog okruga utvrđeno je 180441 oboljenja, što u odnosu na 2006 godinu predstavlja povećanje za oko 6%. U strukturi morbiditeta odraslog stanovništva nije bilo značajnijih izmena u odnosu na prethodni period. Najzastupljenija su oboljenja iz grupe hroničnih nezaraznih bolesti, pre svega, *bolesti sistema za disanje*, *bolesti sistema krvotoka*, *bolesti mišićno-koštanog sistema* i *vezivnog tkiva*, *duševni poremećaji* i *poremećaji ponašanja* i *bolesti mokraćno-polnog sistema*.

U grupi bolesti sistema za disanje dominiraju streptokokna zapaljenja ždrela sa 16,2% i akutna zapaljenja ždrela i krajnika sa učešćem od 15,9%, dok unutar grupe bolesti sistema krvotoka najveći značaj ima esencijalna arterijska hipertenzija sa 52,2%. Od bolesti mišićno-koštanog sistema najčešće se javlja bol u leđima sa 39,7%. U grupi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja, najveću frekvenciju imaju neurotski stresogeni poremećaji sa 46,6% i poremećaji raspoloženja sa 33,3%. Najčešće dijagnostikovano oboljenje u grupi bolesti mokraćno-polnog sistema je zapaljenje mokraćne bešike sa 45,5%.

Tabela 6. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI OPŠTE MEDICINE NA PODRUČJU ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	3491	1,93
II	Tumori	2396	1,33
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	1648	0,91
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	6877	3,81

V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	14101	7,81
VI	Bolesti nervnog sistema	4629	2,56
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	3725	2,06
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	3316	1,84
IX	Bolesti sistema krvotoka	29488	16,34
X	Bolesti sistema za disanje	38534	21,35
XI	Bolesti sistema za varenje	8856	4,91
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	7993	4,43
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	20351	11,28
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	12161	6,74
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	890	0,49
XVI	Stanja u porođajnom periodu	1	0,00
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosom. nenormalnosti	93	0,05
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	4297	2,38
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	8139	4,51
XXI	Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdr. službom	9455	5,24
UKUPNO		180441	100

10

Grafikon 10. Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine 2007

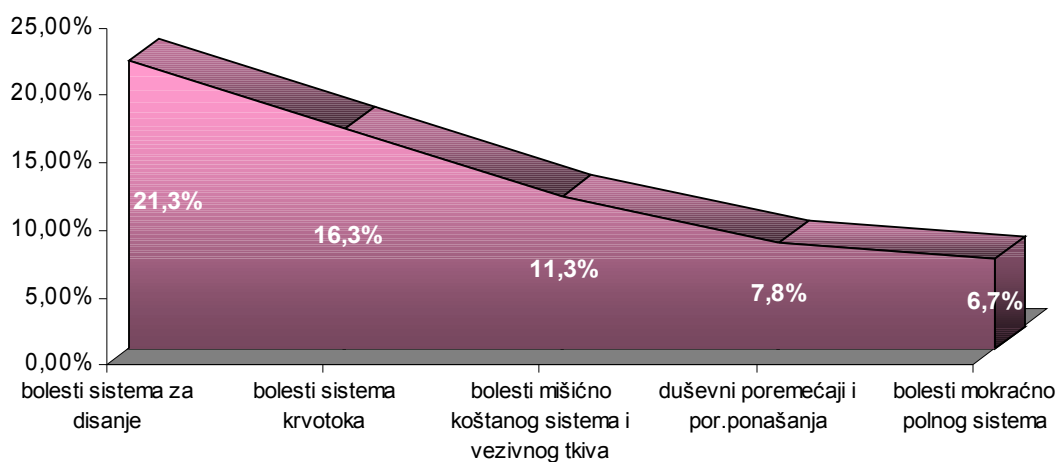

Tabela 7. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze unutar grupe	Broj	%
(X) BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	Zapaljenje ždrela uzr. streptokokom	6251	16,22
	Akutno zapaljenje ždrela i krajnika	6149	15,95
	Infekcije gornjih respiratornih puteva	5229	13,56

(IX) BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	Esencijalna aterijska hipertenzija	15383	52,16
	Druge ishemijske bolesti srca	3567	12,09
	Druge bolesti srca	1820	6,17
(XIII) BOLESTI MIŠIĆNO KOŠTANOG SISTEMA	Bol u leđjima	8076	39,68
	Druge oboljenja leđja	3291	16,17
	Degenerativno oboljenje zgloba	2914	14,31
(V) DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	Neurotski, stresogeni poremećaji	6569	46,58
	Poremećaji raspoloženja	4700	33,33
	Drugi duševni poremećaji	1017	7,21
(XIV) BOLESTI MOKRAĆNO POLNOG SISTEMA	Zapaljenje mokraćne bešike	5535	45,51
	Mokraćni kamenci	1578	12,97
	Druge bol. sistema za mokrenje	727	5,97

**Tabela 8. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBAMA OPŠTE MEDICINE PO OPŠTINAMA
ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007**

Grupa bolesti		Sombor		Kula		Odžaci		Apatin	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	2434	2,48	396	1,77	422	1,35	547	1,87
II	Tumori	1353	1,38	233	1,04	559	1,78	346	1,18
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	838	0,85	174	0,77	194	0,62	445	1,52
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	3261	3,32	695	3,11	1826	5,84	1095	3,74
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	9719	9,91	899	4,02	2369	7,57	1114	3,81
VI	Bolesti nervnog sistema	2348	2,39	362	1,62	898	2,87	1019	3,48
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	2247	2,29	289	1,29	519	1,66	667	2,28
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	1900	1,93	619	2,77	321	1,02	476	1,63
IX	Bolesti sistema krvotoka	15397	15,7	2661	11,9	7416	23,72	4012	13,7
X	Bolesti sistema za disanje	18381	18,75	7321	32,79	6173	19,75	6336	21,69
XI	Bolesti sistema za varenje	4924	5,02	1043	4,67	1706	5,45	1489	5,09
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	4180	4,26	1365	6,11	976	3,12	1445	4,94
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	10765	10,98	2544	11,39	3213	10,28	3828	13,1
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	6840	6,97	1102	4,93	2459	7,86	1760	6,02
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	824	0,84	19	0,08	10	0,03	37	0,12
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	0	0,00	1	0,00	0	0,00	0	0,00
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	65	0,06	6	0,02	2	0,00	20	0,06
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2906	2,96	251	1,12	678	2,16	462	1,58
XIX	Povrede i trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	4545	4,63	1113	4,98	1213	3,88	1268	4,34
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	5090	5,19	1229	5,50	300	0,95	2836	9,71
Ukupno I - XXI		98017	100	22322	100	31254	100	29202	100

3.1.2. Služba medicine rada

U službama medicine rada registrovano je tokom 2007 godine 23201 oboljenja, pri čemu je broj utvrđenih oboljenja manji u poredjenju sa prethodnom godinom za 8%. Poredak vodećih grupa bolesti zabeleženih kod radno-aktivnog stanovništva nije se bitnije menjao u odnosu na 2006. Na prvom mestu nalaze se *bolesti sistema krvotoka* a zatim slede, prema obimu zastupljenosti, *bolesti sistema za disanje*, *bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva*, *duševni poremećaji i poremećaji ponašanja* i *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom*. Socijalno-medicinskom značaju ovih oboljenja posebno doprinose česta i dugotrajna bolovanja, invalidnost kao i troškovi lečenja.

Najčešće dijagnostičke kategorije u grupi kardiovaskularnih bolesti su esencijalna arterijska hipertenzija sa 44,5% i druge bolesti srca sa 11,3%. Kod bolesti sistema za disanje dominiraju infekcije gornjih respiratornih puteva sa 20,0% i streptokokna zapaljenja ždrela sa 12,3%. Od bolesti mišićno-koštanog sistema najčešće se registruje bol u leđjima sa 38,6%. Unutar grupe duševni poremećaji i poremećaji ponašanja najviše je bilo drugih duševnih poremećaja sa 26,7% i poremećaja raspoloženja sa 24,9%. U okviru grupe faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom najčešća su lica koja traže zdravstvene usluge sa 67,9%.

**Tabela 9. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI MEDICINE RADA
NA PODRUČJU ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007**

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	354	1,52
II	Tumori	289	1,24
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	278	1,02
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	1172	5,05
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	2014	8,68
VI	Bolesti nervnog sistema	849	3,66
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	542	2,33
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	287	1,24
IX	Bolesti sistema krvotoka	4237	18,26
X	Bolesti sistema za disanje	3557	15,33
XI	Bolesti sistema za varenje	1209	5,21
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	803	3,46
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	3023	13,03
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	1386	5,97
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	92	0,40
XVI	Stanja u porođajnom periodu	4	0,02
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosom. nenormalnosti	7	0,03
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	378	1,63
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	977	4,21
XXI	Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdr.slужbom	1743	7,51
UKUPNO		23201	100

Grafikon 11. Vodeće grupe bolesti u službi medicine rada 2007

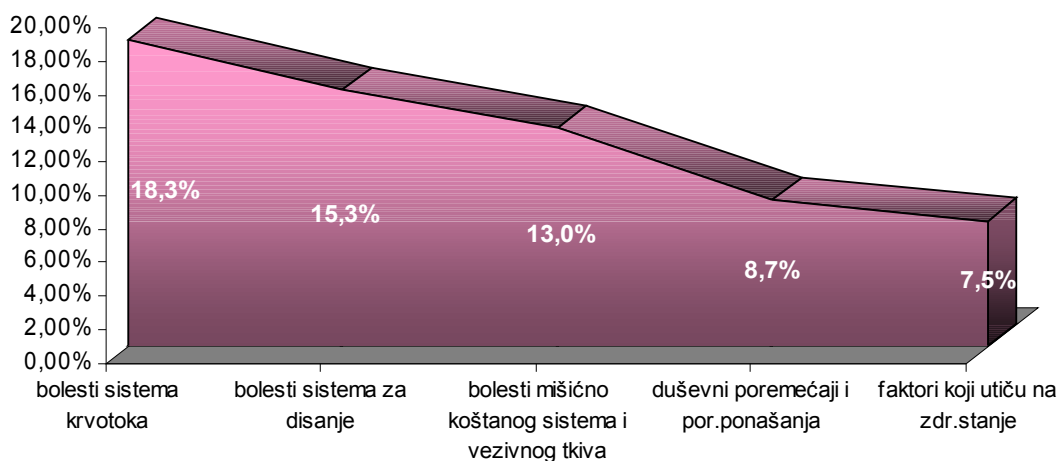

Tabela 10. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze unutar grupe	Broj	%
(IX) BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	Esencijalna aterijska hipertenzija	1885	44,48
	Druge bolesti krvnog pritiska	477	11,26
	Druge ishemijske bolesti srca	405	9,55
(X) BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	Infekcije gornjih respiratornih puteva	713	20,04
	Zapaljenje ždrela uzr. streptokokom	438	12,31
	Akutna zapaljenja bronha i bronhiola	412	11,58
(XIII) BOLESTI MIŠIĆNO KOŠTANOG SISTEMA	Bol u leđjima	1166	38,57
	Druga oboljenja leđja	638	21,10
	Bolesti mekog tkiva	278	9,19
(V) DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	Drugi duševni poremećaji	538	26,71
	Poremećaji raspoloženja	501	24,87
	Alkoholizam	420	20,85
(XXI) FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Lica koja traže zdr. usluge	1184	67,92
	Lica u zdr.sl. radi odredj. tretmana	290	16,63
	Lica u zdr.sl. iz drugih razloga	175	10,04

**Tabela 11. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBAMA MEDICINE RADA PO OPŠTINAMA
ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007**

Grupa bolesti		Sombor		Kula		Odžaci		Apatin	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	211	1,54	56	2,7	5	0,41	0	0,00
II	Tumori	101	0,73	32	1,54	18	1,47	107	2,33
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	203	1,48	8	0,38	12	0,98	45	0,98
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	604	4,41	36	1,74	67	5,5	386	8,4
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	996	7,27	90	4,35	101	8,29	744	16,2
VI	Bolesti nervnog sistema	585	4,27	49	2,37	14	1,15	144	3,13
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	322	2,35	30	1,45	19	1,56	116	2,52
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	188	1,37	38	1,83	17	1,39	0	0,00
IX	Bolesti sistema krvotoka	2543	18,58	222	10,74	187	15,36	1087	23,68
X	Bolesti sistema za disanje	1956	14,29	590	28,5	215	17,6	471	10,26
XI	Bolesti sistema za varenje	696	5,08	116	5,61	65	5,34	228	4,96
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	517	3,77	99	4,78	33	2,71	89	1,93
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	1685	12,31	279	13,49	131	10,76	697	15,18
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	789	5,76	114	5,51	70	5,75	270	5,88
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	80	0,58	2	0,09	2	0,16	3	0,06
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	0	0,00	0	0,00	5	0,41	0	0,00
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	2	0,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	256	1,87	60	2,9	55	4,51	0	0,00
XIX	Povrede i trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	563	4,11	158	7,64	80	6,57	73	1,59
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	1385	10,12	88	4,25	121	9,94	130	2,83
Ukupno I - XXI		13682	100	2067	100	1217	100	4590	100

3.1.3. Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

U službama za zdravstvenu zaštitu predškolske dece evidentirano je tokom godine 47083 oboljenja i ovaj broj smanjen je u odnosu na 2006 godinu za 5%. Kod dece predškolskog uzrasta najzastupljenije su *bolesti sistema za disanje* sa učešćem od 43,8% a zatim slede *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, zarazne i parazitarne bolesti, bolesti kože i potkožnog tkiva*, te grupa *simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi*. Ovih pet grupa bolesti čine više od 80% u ukupnom oboljevanju najmladje populacije.

Akutno zapaljenje ždrela sa 44,6% i infekcije gornjih respiratornih puteva sa 13,5% vodeća su oboljenja u grupi bolesti sistema za disanje. Od faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, lica koja traže zdravstvene usluge čine 85%. Kod zaraznih i parazitarne bolesti najveće učešće imaju varicela sa 36,6% i druge virusne bolesti sa 30,3%. U grupi bolesti kože i potkožnog tkiva najzastupljenije su druge bolesti kože sa 37,3% i infekcije kože i potkožnog tkiva sa 25,6%. Unutar grupe simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi najučestaliji su drugi simptomi i znaci sa 93,5%.

Tabela 12. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PREDŠKOLSKE DECE NA PODRUČJU ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	3338	7,09
II	Tumori	17	0,04
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	568	1,20
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	40	0,08
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	115	0,24
VI	Bolesti nervnog sistema	186	0,39
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	768	1,63
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	1615	3,43
IX	Bolesti sistema krvotoka	15	0,03
X	Bolesti sistema za disanje	20642	43,84
XI	Bolesti sistema za varenje	1129	2,40
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	2467	5,24
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	114	0,24
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	910	1,93
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	0	0,00
XVI	Stanja u porođajnom periodu	674	1,43
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosom. nenormalnosti	329	0,69
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1797	3,82
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	670	1,42
XXI	Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdr. službom	11689	24,82
UKUPNO		47083	100

Grafikon 12. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece 2007

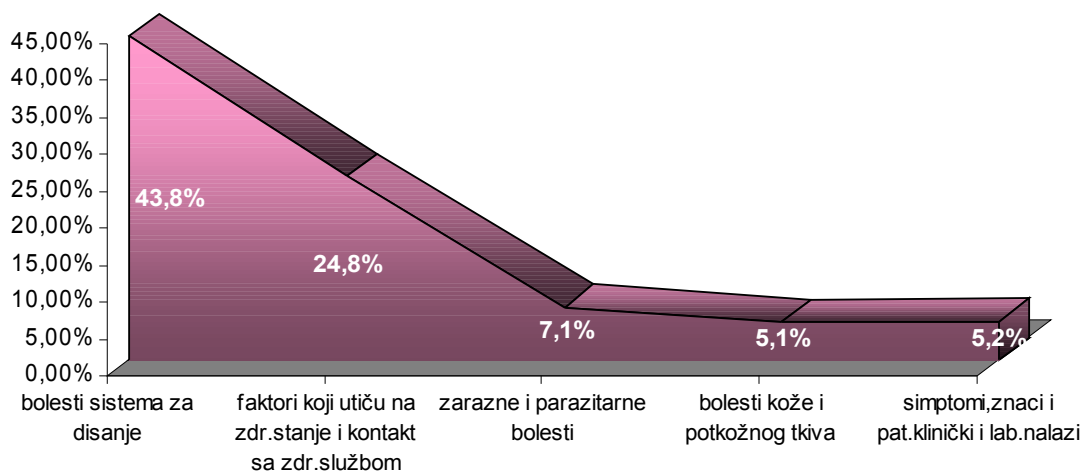

Tabela 13. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze unutar grupe	Broj	%
(X) BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	Akutno zapaljenje ždrela	9210	44,61
	Infekcije gornjih respiratornih puteva	2794	13,53
	Akutno zapaljenje bronha	2791	13,52
(XXI) FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Lica koja traže zdr. usluge	9940	85,03
	Ostala lica potenc. zdr. ugrožena	995	8,51
	Lica u zdr.sl. radi odredj. tretmana	31	0,26
(I) ZARAZNE I PARAZITARNE BOLESTI	Varičela i herpes zoster	1223	36,63
	Druge virusne bolesti	1010	30,25
	Dijareja	411	12,31
(XII) BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	919	37,25
	Infekcije kože i potkožnog tkiva	632	25,61
	Urtikarija	578	23,42
(XVII) SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	Drugi simptomi i znaci	1681	93,54
	Bol u abdomenu	80	4,45
	Groznica nepoznatog uzroka	26	2,00

**Tabela 14. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBAMA ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PREDŠKOLSKE DECE
PO OPŠTINAMA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007**

Grupa bolesti		Sombor		Kula		Odžaci		Apatin	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	2642	9,93	382	5,24	172	2,97	142	1,91
II	Tumori	12	0,04	0	0,00	5	0,08	0	0,00
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	318	1,19	75	1,02	119	2,05	56	0,75
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	24	0,09	8	0,1	3	0,05	5	0,06
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	101	0,37	1	0,01	12	0,21	1	0,01
VI	Bolesti nervnog sistema	151	0,56	9	0,12	21	0,36	5	0,06
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	424	1,59	119	1,63	71	1,22	154	2,08
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	958	3,6	377	5,17	87	1,5	193	2,6
IX	Bolesti sistema krvotoka	13	0,04	2	0,02	1	0,02	0	0,00
X	Bolesti sistema za disanje	9179	34,5	4925	67,5	2631	45,4	3907	52,8
XI	Bolesti sistema za varenje	456	1,71	304	4,17	141	2,43	228	3,08
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	1585	5,95	304	4,17	314	5,42	264	3,56
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	82	0,30	3	0,04	17	0,29	12	0,16
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	437	1,64	94	1,28	72	1,24	307	4,14
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	642	2,41	4	0,05	25	0,43	3	0,04
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	277	1,04	5	0,06	38	0,65	9	0,12
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1630	6,12	71	0,97	91	1,57	5	0,06
XIX	Povrede i trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	338	1,27	60	0,82	155	2,67	117	1,58
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	7336	27,5	546	7,49	1816	31,3	1991	26,9
Ukupno I - XXI		26605	100	7289	100	5791	100	7399	100

3.1.4. Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U službama za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine Zapadno-Bačkog okruga registrovano je tokom godine 54341 oboljenja. Broj utvrđenih oboljenja i stanja u ovoj službi pokazuje povećanje u odnosu na 2006 godinu za 5%. Na osnovu podataka za 2007, u morbiditetu školske dece i omladine dominirale su *bolesti sistema za disanje, faktori koji utiču na zdravstveno stanje, zarazne i parazitarne bolesti, grupa povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora te bolesti kože i potkožnog tkiva.*

Najzastupljenija pojedinačna oboljenja u grupi bolesti sistema za disanje su akutna zapaljenja ždrela sa učešćem od 36,0% i infekcije gornjih respiratornih puteva sa 17,4%. U grupi faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom najveći deo čine lica koja traže zdravstvene usluge sa 83,5%. Među zaraznim i parazitarnim bolestima, druge virusne bolesti učestvuju sa 56,9% a varicela sa 17,7%. Unutar grupe povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora dominantne su druge specifične, nespecifične i višestruke povrede sa 69,9%, dok se kod bolesti kože i potkožnog tkiva najčešće beleže druge bolesti kože sa 40,1% i infekcije kože i potkožnog tkiva sa 20,0%.

Tabela 15. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŠKOLSKE DECE I OMLADINE NA PODRUČJU ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	3538	6,51
II	Tumori	59	0,11
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	311	0,57
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	194	0,36
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	455	0,84
VI	Bolesti nervnog sistema	574	1,06
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	1618	2,98
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	2140	3,94
IX	Bolesti sistema krvotoka	355	0,65
X	Bolesti sistema za disanje	23615	43,46
XI	Bolesti sistema za varenje	1902	3,50
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	3382	6,22
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	1404	2,58
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	1545	2,84
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	0	0,00
XVI	Stanja u porođajnom periodu	0	0,00
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosom. nenormalnosti	138	0,25
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2678	4,93
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	3524	6,48
XXI	Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdr. službom	6909	12,71
UKUPNO		54341	100

Grafikon 13. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu šolske dece i omladine 2007

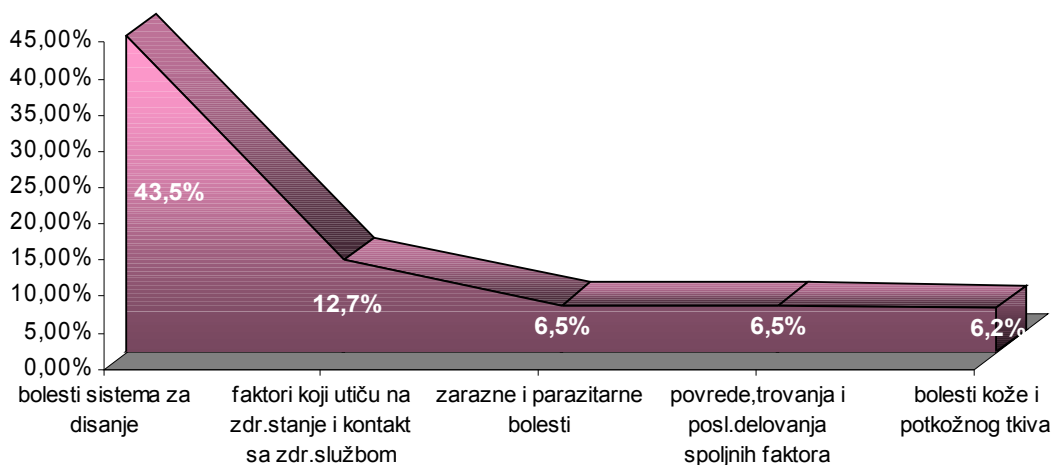

Tabela 16. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze unutar grupe	Broj	%
(X) BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	Akutno zapaljenje ždrela	8502	36,00
	Infekcije gornjih respiratornih puteva	4107	17,39
	Akutno zapaljenje bronha	2380	10,07
(XXI) FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Lica koja traže zdr. usluge	5768	83,48
	Ostala lica potenc. zdr. ugrožena	653	9,45
	Lica u zdr.sl. radi odredj. tretmana	341	4,93
(I) ZARAZNE I PARAZITARNE BOLESTI	Druge virusne bolesti	2014	56,92
	Varičela i herpes zoster	627	17,72
	Dijareja	212	5,99
(XIX) POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	Druge specifične i nespec. povrede	2463	69,89
	Uganuća	681	19,32
	Prelomi dugih kostiju	209	5,93
(XII) BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	1357	40,12
	Infekcije kože i potkožnog tkiva	847	25,04
	Urtikarija	732	21,64

**Tabela 17. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBAMA ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŠKOLSKE DECE I OMLADINE
PO OPŠTINAMA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007**

Grupa bolesti		Sombor		Kula		Odžaci		Apatin	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	3107	8,37	209	2,92	252	4,25	50	1,18
II	Tumori	49	0,13	2	0,02	8	0,13	0	0,00
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	198	0,53	20	0,27	76	1,28	17	0,4
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	106	0,28	14	0,19	49	0,82	25	0,59
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	400	1,07	16	0,22	37	0,62	2	0,04
VI	Bolesti nervnog sistema	448	1,2	37	0,51	66	1,11	23	0,54
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	1345	3,62	94	1,31	93	1,56	86	2,03
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	1592	4,28	267	3,73	123	2,07	158	3,73
IX	Bolesti sistema krvotoka	312	0,84	15	0,20	30	0,5	0	0,00
X	Bolesti sistema za disanje	13542	36,48	4555	63,7	2537	42,8	2981	70,4
XI	Bolesti sistema za varenje	1218	3,28	377	5,27	167	2,81	140	3,3
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	2544	6,85	328	4,58	344	5,8	166	3,9
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	1156	3,11	83	1,16	62	1,04	103	2,43
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	1099	2,96	117	1,63	167	2,81	162	3,83
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	118	0,31	8	0,11	11	0,18	1	0,02
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2378	6,4	124	1,73	165	2,78	11	0,26
XIX	Povrede i trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	2821	7,59	249	3,48	342	5,77	112	2,64
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	4687	12,62	635	8,88	1395	23,54	192	4,54
Ukupno I - XXI		37120	100	7150	100	5924	100	4229	100

3.1.5. Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službi za zdravstvenu zaštitu žena ukupno je utvrđeno 24681 oboljenja, što je za 20% manje nego u prethodnoj godini. Redosled vodećih grupa bolesti sličan je onom u 2006 i pokazuje da žene najčešće oboljevaju od *bolesti mokraćno-polnog sistema* koje čine gotovo 2/3 u ukupnom oboljevanju a zatim slede, prema redosledu učestalosti, *faktori koji utiču na zdravstveno stanje*, grupa *trudnoća, rađanje i babinje*, *zarazne i parazitarne bolesti* i *tumori*. Udeo ostalih grupa bolesti u strukturi morbiditeta ove službe iznosi manje od 2%.

U grupi bolesti mokraćno-polnog sistema najzastupljenija su druga zapaljenja vulve i vagine sa 21,5% i zapaljenja jajovoda i jajnika sa 15,9%. Lica koja traže zdravstvene usluge čine 60,8% unutar grupe faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom. U grupi trudnoća, rađanje i babinje najveći značaj imaju krvarenja u trudnoći sa 43,3% a otok i belančevine u mokraći učestvuju sa 13,3%. Od zaraznih i parazitarne bolesti najčešća je kandidijaza sa učestvom od 50,1% a potom trihomonijaza sa 23,1%. Leiomyoma uteri sa 34,3% i dobroćudni tumori "in situ" sa 20,3% najčešći su u grupi tumora.

Tabela 18. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŽENA NA PODRUČJU ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	837	3,39
II	Tumori	803	3,25
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	25	0,10
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	275	1,11
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	3	0,01
VI	Bolesti nervnog sistema	1	0,00
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	0	0,00
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	0	0,00
IX	Bolesti sistema krvotoka	18	0,07
X	Bolesti sistema za disanje	3	0,01
XI	Bolesti sistema za varenje	5	0,02
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	93	0,38
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	8	0,03
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	15397	62,38
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	1244	5,04
XVI	Stanja u porođajnom periodu	0	0,00
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosom. nenormalnosti	0	0,00
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	4	0,02
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	2	1,00
XXI	Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdr. službom	5963	24,16
UKUPNO		24681	100

Grafikon 14. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena 2007

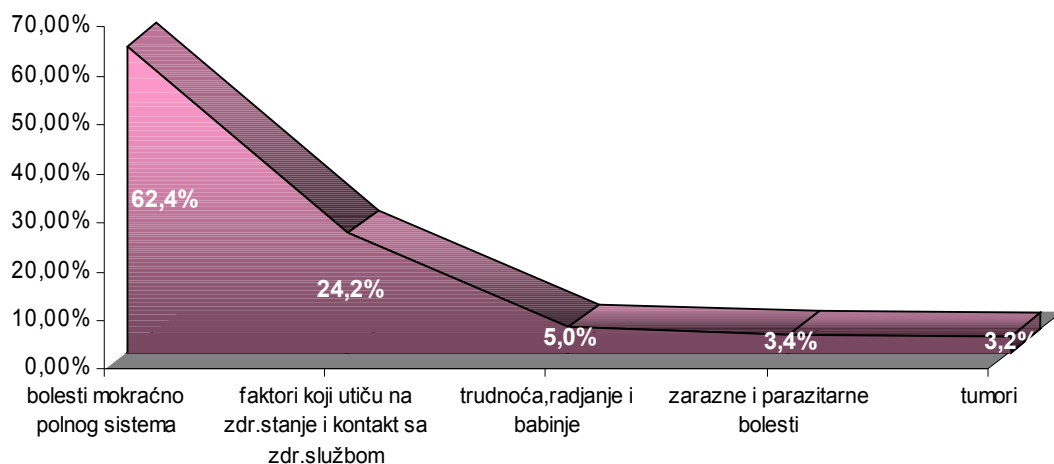

Tabela 19. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze unutar grupe	Broj	%
(XIV) BOLESTI MOKRAĆNO POLNOG SISTEMA	Druga zapaljenja vulve i vagine	3311	21,50
	Zapaljenja jajovoda i jajnika	2446	15,88
	Poremećaji menstruacije	2409	15,64
(XXI) FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Lica koja traže zdr. usluge	3625	60,79
	Predporodjajni pregledi	712	11,94
	Nega i pregled posle porodjaja	641	10,75
(XV) TRUDNOĆA, RADJANJE I BABINJE	Krvarenja u trudnoći	540	43,41
	Otok, belančevine u mokraći	165	13,26
	Briga trudnice	139	11,17
(I) ZARAZNE I PARAZITARNE BOLESTI	Kandidijaza	419	50,05
	Trihomonijaza	193	23,05
	Gljivična oboljenja	128	15,29
(II) TUMORI	Tumor glatkog mišića materice	275	34,25
	Dobročudni tumori »in sity«	163	20,29
	Dobročudni tumor jajnika	115	14,32

**Tabela 20. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBAMA ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŽENA PO OPŠTINAMA
ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007**

Grupa bolesti		Sombor		Kula		Odžaci		Apatin	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
I	Zarazne i parazitarne bolesti	593	6,53	202	3,13	5	0,07	37	1,63
II	Tumori	378	4,16	187	2,9	187	2,68	55	2,43
III	Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	2	0,02	12	0,18	0	0,00	11	0,48
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	261	2,87	3	0,04	7	0,1	4	0,17
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	2	0,02	1	0,01	0	0,00	0	0,00
VI	Bolesti nervnog sistema	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,04
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
VIII	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
IX	Bolesti sistema krvotoka	0	0,00	18	0,27	0	0,00	0	0,00
X	Bolesti sistema za disanje	0	0,00	3	0,04	0	0,00	0	0,00
XI	Bolesti sistema za varenje	0	0,00	5	0,07	0	0,00	0	0,00
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	0	0,00	19	0,29	25	0,35	49	2,16
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	3	0,03	5	0,07	0	0,00	0	0,00
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	4105	45,2	5189	80,58	4787	68,6	1380	61,0
XV	Trudnoća, rađanje i babinje	730	8,03	196	3,04	177	2,54	141	6,23
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVII	Urođene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2	0,02	2	0,03	0	0,00	0	0,00
XIX	Povrede i trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	0	0,00	1	0,01	0	0,00	1	0,04
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	3004	33,08	596	9,25	1780	25,5	583	25,77
Ukupno I - XXI		9080	100	6439	100	6968	100	2262	100

3.2. BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET

3.2.1. Bolnički morbiditet

U strukturi bolničkog morbiditeta nema izmena u odnosu na prethodni period. Kao dominantna oboljenja izdvajaju se *bolesti sistema krvotoka, tumori, bolesti sistema za varenje, duševni poremećaji i poremećaji ponašanja i bolesti sistema za disanje*. Ovih pet grupa bolesti čine više od 2/3 u ukupnom bolničkom morbiditetu.

Grafikon 15. Vodeće grupe bolesti u strukturi bolničkog morbiditeta 2007

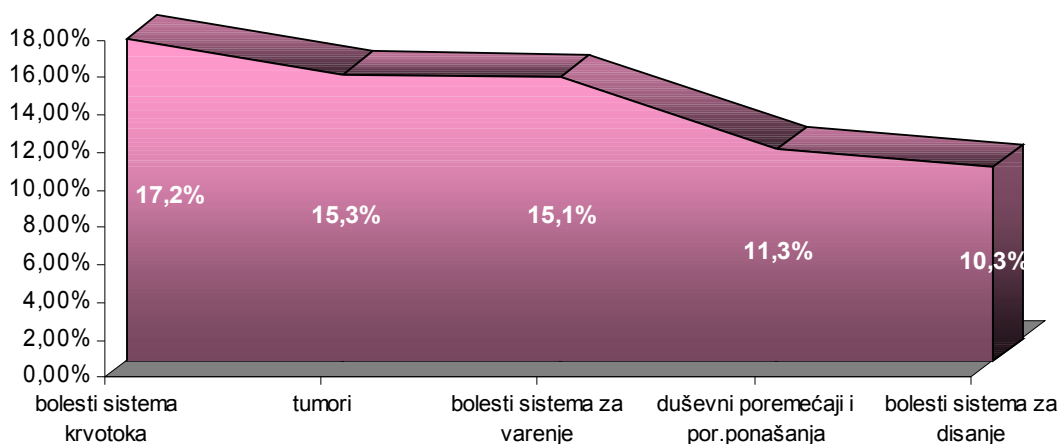

Tabela 21. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze	Broj	%
IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I63 infarkt mozga	897	32,5
	I50 srčana insuficijencija	320	11,6
	I21 ak. infarkt miokarda	304	11,0
ukupno		2756	100
II TUMORI	C34 zl. tumor dušnika i pluća	519	21,1
	C18 zl. tumor debelog creva	225	9,2
	C67 zl. tumor mokraćne bešike	153	6,2
ukupno		2449	100
XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K80 kamen u žučnoj kesi	471	19,5
	K40 preponska kila	409	16,9
	K52 druga nezarazna oboljenja želuca, tankog i debelog creva	149	6,2
ukupno		2421	100
DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F20 shizofrenija	392	21,7
	F32 depresija	271	15,0
	F10 duš. poremećaji i por. ponaš. uzrokovani upotrebom alkohola	243	13,5
ukupno		1805	100
X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J35 hr.bol. krajnika i treć. krajnika	414	25,0
	J42 hr. zapaljenje dušnica, neozn.	272	16,4
	J18 zapaljenje pluća, mikr. neozn.	258	15,6
ukupno		1656	100

3.2.2. Bolnički mortalitet

U opštoj bolnici u Somboru tokom 2007 godine umrlo je 1007 osoba a najčešći uzroci smrti bili su iz grupe *bolesti sistema krvotoka* sa učešćem od 60,6% a zatim slede *tumori*, *bolesti sistema za disanje*, *bolesti sistema za varenje* i *bolesti mokraćno-polnog sistema*.

Udeo ostalih grupa bolesti u ukupnom broju umrlih iznosi 7,2%. Struktura bolničkog mortaliteta, uz manje izmene u redosledu, prati tendenciju iz prethodnog perioda.

Grafikon 16. Vodeće grupe bolesti u strukturi bolničkog mortaliteta 2007

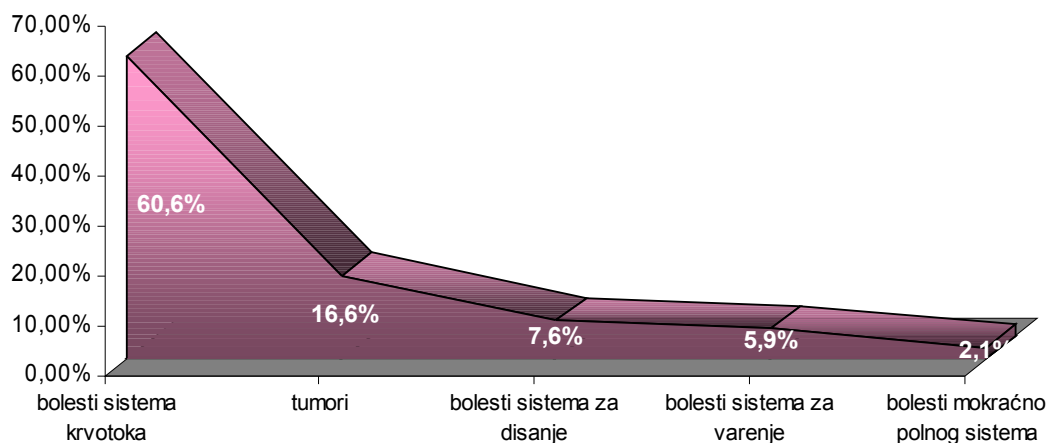

Tabela 22. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze	Broj	%
IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I63 infarkt mozga	199	32,6
	I50 srčana insuficijencija	95	15,6
	I42 kardiomiopatija	92	15,1
ukupno		610	100
II TUMORI	C34 zl. tumor dušnika i pluća	51	30,5
	C21 zl. tumor čmara i čm. kanala	11	6,6
	C78 sekundarni zl. tumor organa za disanje i varenje	9	5,4
ukupno		167	100
X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J42 hr. zapaljenje dušnica, neozn.	26	33,8
	J96 respiratorna insuficijencija	25	32,5
	J18 zapaljenje pluća, mikr. neozn.	10	13,0
ukupno		77	100
XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K70 bolest jetre uzrokovana alkoholom	14	23,7
	K25 ulkus želuca	8	13,6
	K74 fibroza i ciroza jetre	6	10,2
ukupno		59	100
XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N18 hr.bubrežna insuficijencija	16	76,2
	N17 ak.bubrežna insuficijencija	4	19,0
	N19 bubrežna insuficijen., neozn.	1	4,8
ukupno		21	100

4. ORGANIZACIJA, KADROVI, RAD I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Zdravstvena zaštita stanovništva Zapadno-Bačkog okruga obezbeđuje se u ustanovama primarne i sekundarne zdravstvene zaštite. Mreža zdravstvenih ustanova utvrđena je Odlukom o planu mreže Republike Srbije, gde su definisani broj i vrste zdravstvenih ustanova, broj i namena postelja i delatnosti.

Bazična zdravstvena zaštita stanovništva obezbeđuje se kroz delatnost četiri doma zdravlja dok stacionarnu zdravstvenu zaštitu obezbeđuju: opšta bolnica u Somboru, vanbolnički stacionar za plućne bolesti i TBC u Odžacima i RRC "Banja Junaković" u Apatinu.

U zdravstvenim ustanovama na području Zapadno-Bačkog okruga zaposleno je 1954 zdravstvenih i 760 nemedicinskih radnika, pri čemu je broj zaposlenih povećan u odnosu na prethodnu godinu za 3%.

Od ukupnog broja zdravstvenih radnika, zaposlenih sa visokom stručnom spremom ima 555 (28,4%), sa višom 129 (6,6%), sa srednjom 1269 (64,9%) i sa nižom stručnom spremom 1 (0,1%). U strukturi zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom najviše je lekara 426 (76,8%), zatim zubnih lekara 54 (9,7%), farmaceuta 45 (8,1%) i ostalih 30 (5,4%).

Tabela 23. ZAPOSLENI U OBLASTI ZDRAVSTVA NA PODRUČJU ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2007

USTANOVA	UKU PNO	ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STEPENU STRUČNE SPREME I PROFILU										
		VISOKA STRUČNA SPREMA							Viša stručna sprema	Srednja stručna sprema	Niža stručna sprema	Nemed i-cinski radnici
		LEKARI				Stoma- tolozi	Farma- ceuti	Ostali				
		Svega	Opšte medicines	Na special.	Specija - listi							
ZZZZ	55	20	0	0	14	0	0	6	9	26	0	20
ZC Sombor	1197	322	43	35	192	30	2	20	67	807	1	420
Apoteka Narodna	78	31	0	0	0	0	31	0	11	36	0	36
DZ Kula	230	77	19	4	33	11	7	3	18	135	0	73
DZ Odžaci	198	55	23	0	23	7	2	0	7	136	0	68
DZ Apatin	196	50	14	4	22	6	3	1	17	129	0	143
UKUPNO	1954	555	99	43	284	54	45	30	129	1269	1	760

4.1. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

4.1.1. Služba opšte medicine

U pružanju zdravstvenih usluga odraslom stanovništvu na području Zapadno-Bačkog okruga učestvuje 96 lekara i 200 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Broj zaposlenih u službama opšte medicine nije se značajno menjao u odnosu na prethodnu godinu. Na jednog lekara dolazi u proseku 1741 stanovnika, dok je normativ prema Pravilniku o uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti (1 lekar na 1600 stanovnika). Brojčani odnos lekara i sestara iznosi 1:2,1. Služba ima 43 punkta na teritoriji okruga.

Tabela 24. Kadrovi u službi opšte medicine 2007

Opština	Populacija 20 i više godina	Lekari	Viša i srednja s.s.prema	Broj stanovnika na 1 lekara	Broj sestara na 1 lekara	Punktovi
Sombor	76451	45	95	1699	2,1	21
Kula	37046	20	31	1852	1,6	6
Odžaci	27784	17	38	1634	2,2	10
Apatin	25858	14	36	1847	2,6	6
Okrug	167139	96	200	1741	2,1	43

Tokom 2007 godine u službama opšte medicine zabeleženo je 720848 poseta kod lekara, što je za oko 3% više nego u 2006. Po jednom stanovniku ostvarene su u proseku 4,3 posete na godišnjem nivou. Dnevna opterećenost lekara iznosi 34,1 poseta, od čega najviše u Odžacima (36,7). U toku godine lekari su ostvarili 10793 a ostali medicinski radnici 85146 kućnih poseta.

Tabela 25. Korišćenje i rad službe opšte medicine 2007

Opština	P O S E T E						
	L E K A R A		Kod ostalih med.rad.	Posete po 1 stanovn.	Posete po 1 lekaru dnevno	Kućne posete	
	Ukupno	Prve				Lekara	Ostalih med.rad.
Sombor	342267	97574	495042	4,5	34,6	5395	29893
Kula	143157	25305	143166	3,9	32,5	1293	684
Odžaci	137364	29248	117263	4,9	36,7	1665	30111
Apatin	98060	29492	65548	3,8	31,8	2440	24458
Okrug	720848	181619	821019	4,3	34,1	10793	85146

4.1.2. Služba medicine rada

Zdravstvenu zaštitu radno-aktivnog stanovništva u službama medicine rada obezbeđuje 19 lekara i 33 medicinska tehničara, pri čemu je broj zaposlenih neznatno smanjen u poredjenju sa prethodnom godinom. Po jednom lekaru u proseku dolazi 2632 stanovnika, od toga najviše u Odžacima (4215) a najmanje u Somboru (2002). Brojčani odnos lekara i sestara iznosi 1:1,7. Služba ima 13 punktova.

Tabela 26. Kadrovi u službi medicine rada 2007

Opština	Radno aktivno stanovn.	Lekari	Viša i srednja s.s.prema	Broj stanovnika na 1 lekara	Broj sestara na 1 lekara	Punktovi
Sombor	24029	12	25	2002	1,8	9
Kula	10592	3	3	3531	1,0	2
Odžaci	8431	2	2	4215	1,0	1
Apatin	6960	2	3	3480	1,5	1
Okrug	50012	19	33	2632	1,7	13

U ordinaciji kod lekara evidentirano je u toku godine 61106 poseta, što je za 10% manje nego u 2006. Kod ostalih medicinskih radnika ostvareno je 133539 usluga. U okviru preventivnih pregleda registrovano je 2217 sistematskih, 3224 periodičnih i 598 kontrolnih pregleda. Prosečan broj poseta po jednom stanovniku iznosi 1,2 na godišnjem nivou. Najveći broj poseta po jednom lekaru beleži se u Apatinu (23,4) a najmanji u Somboru (11,2).

Tabela 27. Korišćenje i rad službe medicine rada 2007

Opština	P O S E T E							
	Radi sistem. pregl.	Radi period. pregl.	Radi kontr. pregl.	L E K A R A		Kod ostalih med.rad	Posete po 1 stanovn.	Posete po 1 lekaru dnevno
				Svega	Prve			
Sombor	220	1721	321	29658	13499	101333	1,2	11,2
Kula	842	481	0	12920	3362	12920	1,2	19,6
Odžaci	895	460	270	8246	4441	9004	1,0	18,7
Apatin	260	562	7	10282	4409	10282	1,5	23,4
Okrug	2217	3224	598	61106	25711	133539	1,2	14,6

4.1.3. Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

Služba dispanzerske dečje zaštite obezbeđuje, preduzima i sprovodi odgovarajuće mere zaštite zdravlja odojčadi i male dece u cilju unapređenja i održavanja njihovog zdravstvenog stanja i poboljšanja uslova za normalan fizički i psihički razvoj. Zdravstvenu zaštitu dece predškolske dobi u okrugu obezbeđuje 20 lekara i 33 zdravstvena radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Izveštaji iz domova zdravlja Apatin, Kula i Odžaci prikazuju ukupan kadar za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece, pa je stvarni broj dece po jednom lekaru veći za obe kategorije (kriterijum prema Pravilniku o uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti – 1 lekar na 850 dece starosti do 6 godina).

Tabela 28. Kadrovi u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece 2007

Opština	Deca 0-6 godina	Lekari	Viša i srednja s.sprema	Broj stanovnika na 1 lekara	Broj sestara na 1 lekara
Sombor	5747	6	8	958	1,3
Kula	3254	7*	9*	465	1,3
Odžaci	2127	4*	8*	532	2,0
Apatin	1994	3*	8*	665	2,7
Okrug	13122	20	33	656	1,7

* U domovima zdravlja Apatin, Kula i Odžaci prikazani broj zdravstvenih radnika obezbeđuje zdravstvenu zaštitu i za predškolsku i za školsku decu i omladinu

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolske dobi ostvareno je tokom 2007 godine 81012 poseta, što je ispod nivo broja poseta iz prethodne godine za oko 10%. Po jednom detetu bilo je u proseku 6,2 poseta u toku godine. U okviru preventivnog i zdravstveno-promotivnog rada koji se ostvaruje u savetovalištu, registrovano je 9093 poseta odojčadi i 4284 poseta ostale dece.

Tabela 29. Korišćenje i rad službe za zdravstvenu zaštitu predškolske dece 2007

Opština	P O S E T E							
	L E K A R A		Kod ostalih med.rad	Posete po 1 detetu	U SAVETOVALIŠTU			
	Ukupno	Prve			Odojčadi		Ostale dece	
			Ukupno	Prve	Ukupno	Prve		
Sombor	35320	24381	46408	6,1	4026	2447	3421	1302
Kula	20222	14284	9716	6,2	1427	1251	412	389
Odžaci	14308	3045	12922	6,7	1510	683	241	87
Apatin	11162	7386	4660	5,6	2076	405	210	7
Okrug	81012	55096	73706	6,2	9093	4786	4284	1785

4.1.4. Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

Služba obezbeđuje zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine uzrasta 7-19 godina, koja na području okruga obuhvata 15,8% ukupnog stanovništva. U pružanju zdravstvene zaštite ove starosne grupacije učestvuje 20 lekara i 35 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom, pri čemu broj zaposlenih nije značajno varirao u poredjenju sa 2006 godinom. Obezbeđenost školske dece lekarima i dalje nije zadovoljavajuća na području opštine Sombor, gde na jednog lekara dolazi 2510 dece, kao i u opštini Apatin - 1654, što je iznad kriterijuma postavljenih Pravilnikom o uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti (1 lekar na 1500 dece).

Tabela 30. Kadrovi u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine 2007

Opština	Deca 7 - 19 godina	Lekari	Viša i srednja s.s.prema	Broj stanovnika na 1 lekara	Broj sestara na 1 lekara
Sombor	15065	6	10	2510	1,7
Kula	8053	7*	9*	1150	1,3
Odžaci	5671	4*	8*	1418	2,0
Apatin	4961	3*	8*	1654	2,7
Okrug	33750	20	35	1688	1,8

U ordinacijama lekara registrovano je tokom 2007 godine 92488 poseta, što je za 4% više nego u 2006. Ostali medicinski radnici ostvarili su 93489 usluga. Svako dete imalo je u proseku 2,8 poseta u toku godine. Sistematskih pregleda u savetovalištu bilo je 8850 a kontrolnih 6676. Kod psihologa je bilo 5909 poseta a kod logopeda 919.

Tabela 31. Korišćenje i rad službe za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine 2007

Opština	P O S E T E							
	L E K A R A		Kod ostalih med.r.	Posete po 1 detetu	U savetovalištu		Posete psihologu	Posete logopedu
	Svega	Prve			Sistem. pregl.	Kontr. pregl.		
Sombor	51553	30518	65688	3,4	4077	5226	5868	696
Kula	18671	12610	10435	2,3	3219	1371	41	223
Odžaci	14497	10223	9819	2,6	713	79	0	0
Apatin	7767	4251	7547	1,6	851	0	0	0
Okrug	92488	57566	93489	2,8	8850	6676	5909	919

4.1.5. Služba za zdravstvenu zaštitu žena

Žene predstavljaju vulnerabilnu kategoriju stanovništva pa se njihovoj zdravstvenoj zaštiti posvećuje posebna pažnja. Prema poslednjem popisu stanovništva iz 2002 godine na teritoriji Zapadno-Bačkog okruga ukupan broj ženskog stanovništva iznosi 110332, od čega žena fertile dobi 50491 tj.45,8%.

Posebna zdravstvena zaštita žena podrazumeva zaštitu u toku trudnoće, porođaja, puerperijuma, zdravstvenu zaštitu u vezi sa planiranjem porodice kao i dijagnostiku i terapiju oboljenja ženskog genitalnog trakta.

U 4 punkta službe za zdravstvenu zaštitu žena radi 12 lekara i 18 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom, što je na nivou broja zaposlenih iz 2006 godine. Obezbeđenost lekarima prema Pravilniku (1 lekar na 6500 žena starijih od 15 godina) nije zadovoljavajuća u većini opština našeg okruga.

Tabela 32. Kadrovi u službi za zdravstvenu zaštitu žena 2007

Opština	Broj žena 15 i više godina	Lekari	Viša i srednja s.sprema	Broj stanovnika na 1 lekara	Broj sestara na 1 lekara
Sombor	43433	4	8	10858	2,0
Kula	20921	3	3	6764	1,0
Odžaci	15657	2	3	7828	1,5
Apatin	14547	3	4	4849	1,3
Okrug	94558	12	18	7880	1,5

Tokom 2007 godine registrovano je 40136 poseta kod lekara, što odgovara broju poseta iz 2006. Po jednoj ženi u proseku dolazi 0,4 poseta u toku godine. Dnevna opterećenost lekara iznosi 15,2 poseta, od čega najviše u Odžacima (21,2) a najmanje u Apatinu (8,8). U savetovalištu za trudnice evidentirano je 11196 poseta a u savetovalištu za planiranje porodice 2176. Broj savetovalištnih poseta nepromenjen je u odnosu na proteklu godinu. Tokom godine u službi je ordinirano 2176 kontraceptivnih sredstava, od toga najviše oralnih 1998 (92%).

Tabela 33. Korišćenje i rad službe za zdravstvenu zaštitu žena 2007

Opština	P O S E T E						Planiranje porodice
	L E K A R A		Posete lekaru po 1 ženi	Posete po 1 lekaru dnevno	Savetovalište za trudnice		
	Ukupno	Prve			Ukupno	Prve	
Sombor	11747	7810	0,3	13,0	3610	1002	1006
Kula	13266	6620	0,7	20,1	2678	542	284
Odžaci	9332	5923	0,6	21,2	2914	230	134
Apatin	5818	2416	0,4	8,8	1994	237	752
Okrug	40136	22769	0,4	15,2	11196	2011	2176

Tabela 34. Ordinirana kontraceptivna sredstva u savetovalištu za planiranje porodice 2007

Opština	Ukupno	Oralna	Intrauterina	Dijafragma	Druga lokalna
Sombor	1006	1006	0	0	0
Kula	284	158	109	0	17
Odžaci	134	93	13	0	28
Apatin	752	741	3	8	0
Okrug	2176	1998	125	8	45

4.1.6. Služba za zdravstvenu zaštitu usta i zuba

Karijes i druga oboljenja usta i zuba spadaju u najrasprostranjenija oboljenja u svetu. Uzrok treba tražiti u pogrešnom načinu ishrane, nedovoljnoj higijeni usta i zuba i nedovoljno organizovanoj preventivnoj zaštiti. U 60 punktova na području okruga zdravstvenu zaštitu usta i zuba obezbeđuje 51 zubnih lekara i 60 zubnih tehničara i asistenata. U poredjenju sa prethodnom godinom, broj zaposlenih ostao je na istom nivou.

Tabela 35. Kadrovi u službi za zdravstvenu zaštitu usta i zuba 2007

Opština	Populacija	Stomatologa		Zubnih tehničara i asist.		Punktovi
		Ukupno	Specijalisti	Tehničara	Asistenata	
Sombor	97263	27	9	11	20	38
Kula	48353	11	2	2	11	10
Odžaci	35582	7	1	0	7	7
Apatin	31823	6	2	3	6	5
Okrug	214011	51	14	16	44	60

Tokom godine u službama za zaštitu i lečenje usta i zuba ostvareno je 73370 poseta, što je za 10% manje nego u 2006. Od ukupnog broja izvršenih radova najviše je bilo hirurških intervencija (16586), zatim plombiranja zuba (15294), radova vezanih za ortodontiju (7775) i lečenja mekih tkiva (1206).

Tabela 36. Korišćenje i rad službe za zdravstvenu zaštitu usta i zuba 2007

Opština	POSETE		IZVRŠENI RADOVI			
	Svega	Prve	Plombirani zuba	Hirurške intervencije	Ortodoncija	Lečenje mekih tkiva
Sombor	29006	19070	5768	6818	2977	637
Kula	17922	9653	4656	3712	67	243
Odžaci	12361	3144	2147	3186	4658	138
Apatin	14081	3528	2723	2870	73	188
Okrug	73370	35395	15294	16586	7775	1206

4.1.7. Hitna medicinska pomoć

Tabela 37. Aktivnosti u službi hitne medicinske pomoći 2007

Aktivnosti	DZ Sombor	DZ Apatin	DZ Kula	DZ Odžaci	OKRUG
Na mestu povredjivanja i razboljevanja	5543	14020	13134	2890	35587
Broj pacijenata	2595	6393	6567	1445	17000
Intervencija stand.ekipa	1869	3709	6567	1445	13590
Intervencija specijalizovanih lekarskih ekipa	1079	3918	-	-	4997
U zdravstvenoj ustanovi	15160	27162	31016	20000	93338
Broj pacijenata	6269	13581	15508	10000	45358
Lekarski pregledi	8891	13581	15508	10000	47980
Sanitetski prevoz (km)	125758	449623	361548	174902	1111831

4.1.8. Laboratorijska dijagnostika

Tabela 38. Laboratorijska dijagnostika u 2007

Aktivnosti	DZ Sombor	DZ Apatin	DZ Kula	DZ Odžaci	OKRUG
Hematološke analize	176545	113403	185824	89201	564973
Biohemijske analize	139747	68300	143731	84928	436706
Pregled urina	37518	-	-	-	37518

4.2. BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

4.2.1. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite

Bolnička zdravstvena zaštita stanovnika Zapadno-Bačkog okruga obezbeđuje se u regionalnoj opštoj bolnici u Somboru, vanbolničkom stacionaru za plućne bolesti i TBC u Odžacima i u rehabilitaciono-rekreacionom centru "Banja Junaković" u Apatinu.

Prema podacima za 2007 godinu u opštoj bolnici u Somboru zaposleno je 787 zdravstvenih radnika i saradnika i 321 administrativno-tehničkih radnika. Od ukupnog broja zdravstvenih radnika, lekari čine 170 ili 21,9%, zaposleni sa višom stručnom spremom 49 ili 6,3% i zdravstveni radnici sa srednjom stručnom spremom 556 ili 71,5%.

U vanbolničkom stacionaru za plućne bolesti i TBC zaposlena su 2 lekara, 1 zdravstveni radnik sa višom i 10 sa srednjom stručnom spremom, dok u RRC "Banja Junaković" u Apatinu radi 5 lekara, 10 zdravstvenih radnika sa višom i 25 sa srednjom stručnom spremom.

Tabela 37. Struktura zaposlenih u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti na području Zapadno-Bačkog okruga 2007

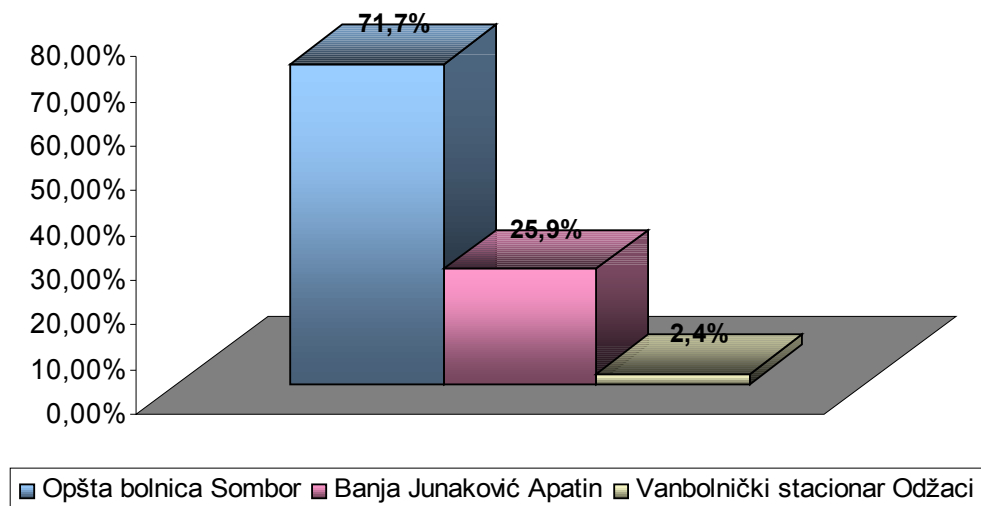
Ustanova	Ukupno	Visoka stručna sprema				Viša s.sprema	Srednja s.sprema	Nemed. radnici
		Lekari	Farmac.	Stomatol.	Ostali			
Opšta bolnica	1108	170	2	0	10	49	556	321
Vanbolnički stacionar	15	2	0	0	0	1	10	2
RRC "Banja Junaković"	46	5	0	0	0	10	25	6
Ukupno	1169	177	2	0	10	60	591	329

Tabela 38. Zaposleni u opštoj bolnici Sombor prema stepenu stručne spreme i odeljenjima 2007

Naziv organiz. jedinice/ odeljenja/službe	SVEGA ugovor. kadar	Z D R A V S T V E N I R A D N I C I								Zdravstv. saradnici	Admin.-tehnički radnici		
		V I S O K A S T R U Č N A S P R E M A				M E D. S E S T R E - T E H N I Č A R I					ukupno	adminis. radnici	tehnički radnici
		SVEGA	Doktor medicine		Stomatolog	Farmaceut	ukupno	VŠS	SSS				
	ukup.	spec.											
Grudno	42	7	7	7	0	0	28	1	27	0	7	0	7
Interno	100	19	19	15	0	0	69	2	67	0	12	0	12
Bolnička apoteka	9	0	0	0	0	2	6	0	6	0	1	0	1
Patoanatomska sl.	9	2	2	2	0	0	6	0	6	0	1	0	1
Spec-kons.slужba za kožne i pol. bol.	7	2	2	2	0	0	5	1	4	0	0	0	0
Infektivno	25	6	6	6	0	0	16	0	16	0	3	0	3
ORL	21	5	5	5	0	0	14	1	13	0	2	0	2
Očno	24	5	5	5	0	0	17	2	15	0	2	0	2
Urološko	35	7	7	5	0	0	24	0	24	0	4	0	4
Ortopedsko	46	9	9	8	0	0	33	5	28	0	4	0	4
Dečije	27	6	6	5	0	0	16	1	15	0	5	0	5
ITA	60	16	16	13	0	0	40	1	39	0	4	0	4
Prijemno-trijaž. sl.	48	5	5	0	0	0	16	1	15	0	27	1	26
Fizikalna medicina	13	2	2	2	0	0	10	2	8	0	1	0	1
Radiološka sl.	40	10	10	3	0	0	25	5	20	0	5	0	5
Reg.slужba za transfuziju krvi	31	6	6	5	0	0	18	3	15	1	6	1	5
Kl.laboratorija	47	6	6	0	0	0	33	2	31	4	4	0	4
Hirurgija	91	20	20	18	0	0	65	3	62	0	6	0	6
Ginekologija i akušerstvo	71	10	10	10	0	0	50	3	47	0	11	0	11
Direktorijum	2	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0
Odelj.za fizikalnu med. i rehabilitaciju	68	4	4	3	0	0	34	3	31	0	30	2	28
Neurologija	41	8	8	6	0	0	28	2	26	0	5	0	5
Od.za alkoholizam i granična stanja	24	5	5	5	0	0	14	3	11	1	4	0	4
Odelj. psihijatrije	35	7	7	7	0	0	23	3	20	1	4	0	4
Dnevna bolnica	18	2	2	2	0	0	10	2	8	3	3	1	2
Sl. za psihijatriju	13	1	1	1	0	0	3	1	2	0	9	1	8
Sl. za zajedničke i administr. poslove	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	49	49	0
Tehnička služba	112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	112	0	112

Kada je u pitanju posteljni fond, zdravstvene ustanove na području okruga obezbeđuju ukupno 1021 postelja, pri čemu broj postelja na 1000 stanovnika iznosi 4,8.

Grafikon 17. Struktura postelnog fonda u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

Opšta bolnica u Somboru raspolaže sa 732 postelja, što je za 145 postelja manje nego u 2006 godini, čime se nastavlja trend smanjenja broja postelja iz prethodnog perioda. Tokom godine u bolnici je lečeno 17891 bolesnika koji su ostvarili 193446 b. o. dana, sa prosečnom dužinom bolničkog lečenja od 10,81 dana. Iskorišćenost kapaciteta za bolnicu u celini iznosi 72,3%.

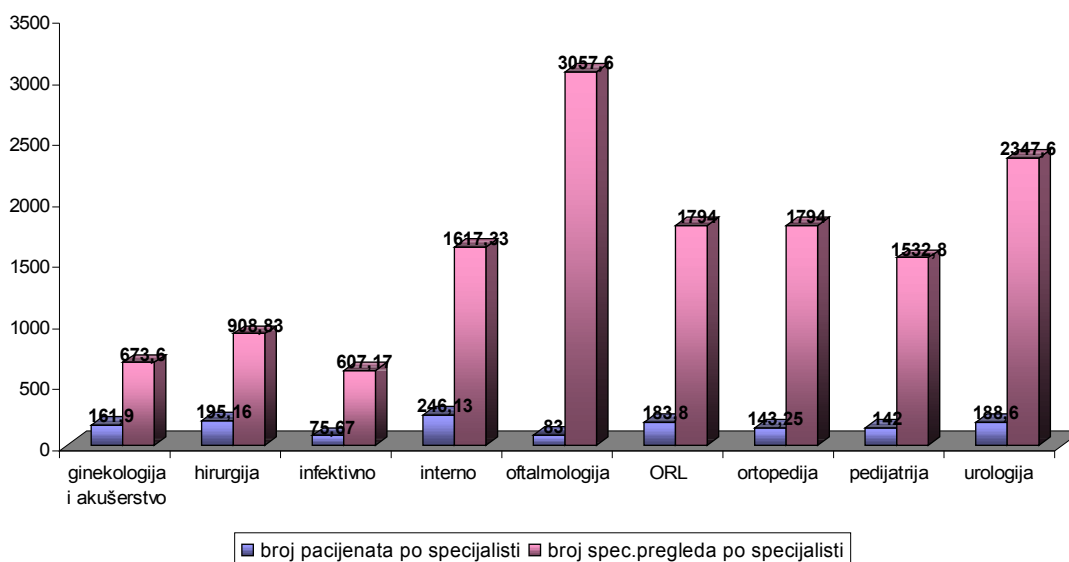
Vanbolnički stacionar za plućne bolesti i TBC ima 25 postelja, što je za 15 postelja manje nego u 2006. Tokom godine u stacionaru je lečeno 351 bolesnika i ostvareno 5863 b. o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosi 16,70 dana a iskorišćenost postelnog fonda 64,3%.

Banja Junaković raspolaže sa 264 postelje i ovaj broj nije se menjao u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj lečenih bolesnika u 2007 godini iznosi 2423, broj b. o. dana 27155 a prosečna dužina bolničkog lečenja 11,21 dana. Iskorišćenost postelnog fonda je na nivou od 28,2%.

Tabela 39. Pokazatelji funkcionisanja bolničke službe na području Zapadno-Bačkog okruga 2007

Ustanova	Broj postelja	Broj ispis. bolesnika	Broj b.o.dana	Dužina lečenja	Iskorišćenost post.fonda
Opšta bolnica	732	17891	193446	10,81	72,3
Vanbolnički stacionar	25	351	5863	16,70	64,3
RRC "Banja Junaković"	264	2423	27155	11,21	28,2
Ukupno	1021	20665	226464	10,96	60,8

Grafikon 18. Broj pacijenata i specijalističkih pregleda po lekaru specijalisti u opštoj bolnici Sombor 2007

Uradjene laboratorijske analize u 2007

Tokom 2007 godine u opštoj bolnici uradjeno je ukupno 10.087.490 laboratorijskih analiza, od toga:

- hematoloških 7.279.220
- biohemijskih 2.808.270

Dijalize po vrstama u 2007

Tabela 40. Broj dijaliza po vrstama 2007

Opšta bolnica Sombor	Broj aparata	Broj lica na dijalizi	Broj dijaliza
Hemodijaliza	23	100	11376
bikarbonatna	23	60	7406
visoko efikasna bikarbonatna	0	27	3490
acetatna	0	0	0
hemodijafiltracija	0	13	480
Peritonealna	0	4	1124
Kontin.amb.peritoneumska	0	2	398
Komplikovana (CAPD)	0	2	726

Izvršene operacije u 2007

U 2007 godini izvršeno je ukupno 10133 operacija, odnosno 198,69 operacija po lekaru specijalisti. Opšta bolnica raspolaže sa 10 operacionih sala.

5. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU

5.1. KRETANJE ZARAZNIH BOLESTI

Kretanje zaraznih bolesti prati se na osnovu podataka iz prijavnih kartica oboljenja-smrti od zaraznih bolesti, koje ispunjava lekar koji je utvrdio dijagnozu i koje se dostavljaju Centru za kontrolu i prevenciju bolesti Zavoda za javno zdravlje.

Na osnovu podataka iz prijavnih kartica zaraznih bolesti, centar prati epidemiološku situaciju na području Zapadno-Bačkog okruga i primenjuje adekvatne mere. Jedan primerak prijavne kartice se zadržava, a drugi se šalje Institutu za javno zdravlje u Novom Sadu.

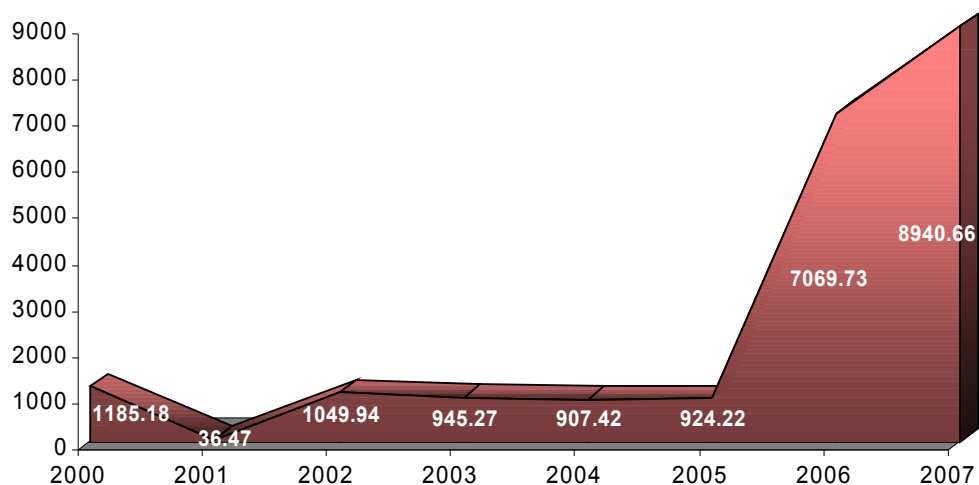
Na osnovu prijavnih kartica sačinjavaju se sedmodnevni, mesečni i godišnji izveštaji o kretanju zaraznih bolesti.

Epidemiolog preduzima odgovarajuće mere po jedinstvenoj stručno-metodološkoj doktrini, komunicira i saradjuje sa lokalnim medijima, sredstvima informisanja i tako direktno učestvuje u zdravstvenom vaspitanju i daje doprinos unapređenju i očuvanju zdravlja naroda.

Tokom 2007 godine prijavljeno je 19134 slučajeva zaraznih bolesti sa incidencom od 8940.66/100.000 stanovnika, što je za 4004 prijave više nego u 2006. Veliki porast prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti, u odnosu na prethodne godine, pripisuje se, pre svega, novom načinu prijavljivanja odredjenih zaraznih bolesti (zbirno prijavljivanje), što daje bolji i realniji uvid u kretanje zaraznih bolesti na teritoriji Zapadno-Bačkog okruga.

U 2007 godini registrovano je i pet smrtnih slučajeva - 1 iz grupe crevnih zaraznih bolesti (Hepatitis A) i 4 iz grupe ostalih zaraznih oboljenja (Septicaemia alia). Izveštaj je pravljen bez gripa.

**Grafikon 1. Kretanje zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu
-Incidenca na 100.000 stanovnika-
2000 - 2007**

U strukturi zaraznih bolesti po grupama, dominiraju respiratorne sa visokim učešćem od 95,76%. Velika razlika u učestalosti respiratornih u odnosu na druge grupe zaraznih bolesti nastala je zbog zbirnog prijavljivanja, u kome su mahom zastupljena oboljenja iz grupe respiratornih bolesti.

Iza respiratornih zaraznih bolesti dolaze crevne sa 2,33% i parazitarne sa 1,19%. Udeo ostalih grupa zaraznih bolesti u ukupnom oboljevanju iznosi svega 0,72%.

Tabela 1. Struktura zaraznih bolesti po grupama u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

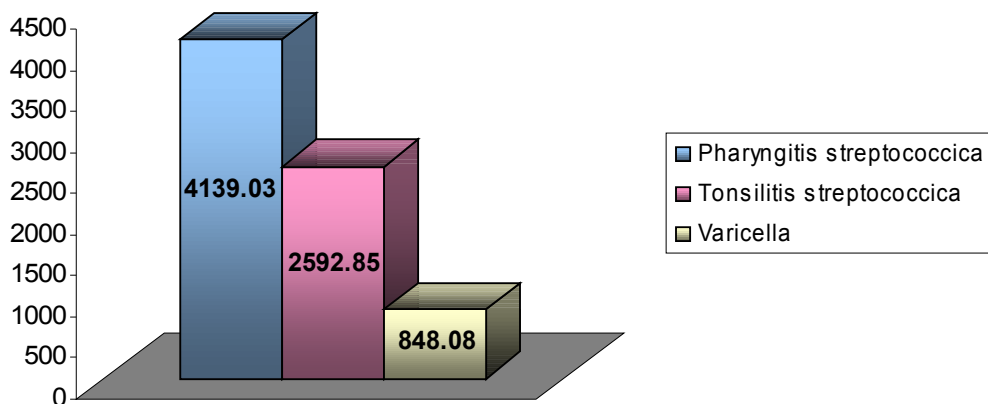
Red.br	Grupa bolesti	Broj obolelih	%
1	Respiratorne bolesti	18323	95.76
2	Crevne bolesti	445	2.33
3	Parazitarne bolesti	228	1.19
4	Ostale bolesti	72	0.38
5	Zooantroponoze	29	0.15
6	Venerične bolesti	21	0.11
7	Vektorske bolesti	16	0.08

Kada su u pitanju pojedinačne zarazne bolesti, nije bilo značajnijih izmena u redosledu vodećih u odnosu na prethodni period. I dalje se najčešće javljaju Pharyngitis streptococcica, Tonsillitis streptococcica i Varicella.

Tabela 2. Deset najčešćih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

Red.br	Zarazna bolest	Broj obolelih	Inc/100 000
1.	Pharyngitis streptococcica	8858	4139.03
2.	Tonsillitis streptococcica	5549	2592.85
3.	Varicella	1815	848.08
4.	Influenza, virus non ident.	982	458.85
5.	Pneumonia viralis	569	265.87
6.	Pneumonia bacterialis	326	152.32
7.	Diarrhoea, causa infectionis	289	135.03
8.	Scabies	228	106.53
9.	Enterocolitis acuta	62	28.97
10.	Intoxicaciones alimentariae bact.	57	26.63

Grafikon 2. Vodeće zarazne bolesti prema stopi incidence 2007

38

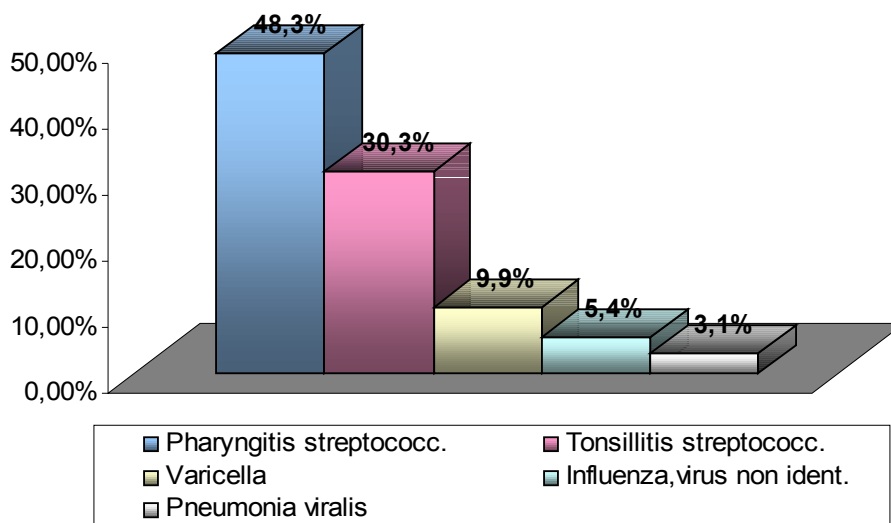
5.1.1. RESPIRATORNE ZARAZNE BOLESTI

Tokom 2007 godine registrovano je 18323 slučajeva respiratornih zaraznih bolesti sa incidencom od 6561.70/100.000 stanovnika. U ovoj grupi zaraznih bolesti dominira Pharyngitis streptococcica sa učešćem od 48,3% a zatim sledi Tonsillitis Streptococcica sa 30,3%. Na trećem mestu je Varicella sa udelom od 9,9%.

Tabela 3. Kretanje respiratornih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2000-2007

Godina	Broj obolelih	Inc/ 100 000	Broj umrlih	Mt/ 100 000
2000	1446	669.70	2	0.92
2001	1316	609.49	4	1.85
2002	1608	751.36	0	0.00
2003	1418	662.58	3	1.40
2004	1371	640.62	0	0.00
2005	1364	637.33	0	0.00
2006	14438	6746.38	1	0.46
2007	18323	8561.70	0	0.00

Tabela 3. Vodeće respiratorne zarazne bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

5.1.2. CREVNE ZARAZNE BOLESTI

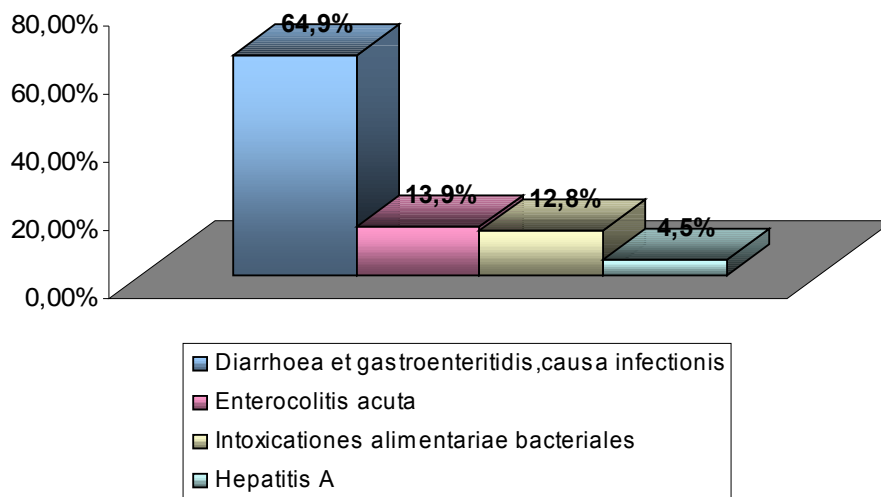
Incidenca kod crevnih zaraznih bolesti smanjena je u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 207.93/100.000 stanovnika a zabeležen je i jedan smrtni slučaj kod osobe obolele od Hepatitisa A. U ovoj grupi zaraznih bolesti najčešće se registruje Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis sa 64,9% i Enterocolitis acuta sa 13,9%.

Tabela 4. Kretanje crevnih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2000-2007

Godina	Broj obolelih	Inc/ 100 000	Broj umrlih	Mt/ 100 000
2000	721	333,92	0	0,00
2001	520	240,83	0	0,00
2002	453	211,67	0	0,00
2003	445	254,65	1	0,46
2004	389	181,76	2	0,93
2005	389	181,76	1	0,46
2006	520	242,97	0	0,00
2007	445	207,93	1	0,46

39

Tabela 4. Vodeće crevne zarazne bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

5.1.3. PARAZITARNE BOLESTI

Što se tiče parazitarne bolesti, došlo je do porasta incidence u odnosu na prethodni period, ali i dalje sa Scabiesom kao dominantnim oboljenjem. Ovaj porast posledica je, verovatno, ažurnijeg i jednostavnijeg prijavljivanja, pošto se Scabies kao dominantno oboljenje u ovoj grupi zaraznih bolesti prijavljuje na obrascu za zbirne prijave.

Tabela 5. Kretanje parazitarne bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2000-2007

Godina	Broj obolelih	Inc/ 100 000	Broj umrlih	Mt/ 100 000
2000	169	78,27	0	0,00
2001	75	34,73	0	0,00
2002	55	25,69	0	0,00
2003	37	17,29	0	0,00
2004	34	15,88	0	0,00
2005	30	14,01	0	0,00
2006	78	36,44	0	0,00
2007	228	106,53	0	0,00

5.1.4. OSTALE ZARAZNE BOLESTI

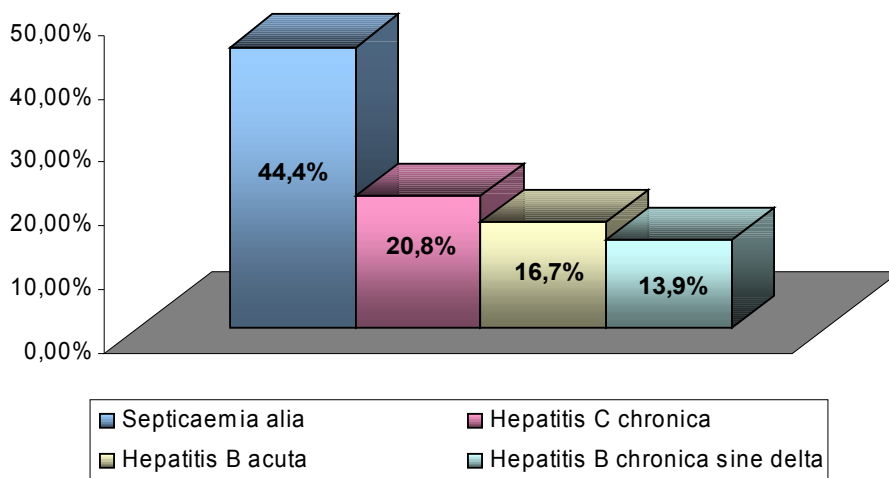
U odnosu na 2006 godinu, ostale zarazne bolesti su u porastu sa incidencom od 35.51/100.000 stanovnika, što odgovara nivou iz 2001 i 2002 godine. Unutar grupe dominiraju Septicaemia alia (44,4%) i Hepatitis C chronica (20,8%). U 2007 godini registrovana su i 4 smrtna slučaja osoba obolelih od Septicaemia alia.

Tabela 6. Kretanje ostalih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2000-2007

Godina	Broj obolelih	Inc/ 100 000	Broj umrlih	Mt/ 100 000
2000	89	41.22	2	0.93
2001	76	35.19	1	0.46
2002	77	35.97	0	0.00
2003	93	43.45	0	0.00
2004	107	48.59	1	0.46
2005	52	24.29	2	0.93
2006	43	20.09	0	0.00
2007	72	33.64	4	1.86

40

Grafikon 5. Vodeće zarazne bolesti iz grupe ostalih zaraznih bolesti 2007

5.1.5. ZOOANTROPONOZE

Kretanje zooantroponoza pokazuje da se posle porasta broja obolelih u 2005 godini, tokom 2006 i 2007 nastavlja trend smanjenja oboljevanja. U grupi zooantroponoza i dalje je najzastupljenija Trichinellosis sa udelom od 72,4%. Na drugom mestu nalazi se Toxoplasmosis non specificata sa 17,2% a na trećem Leptospirosis sa 10,4%. U 2007 godini registrovane su dve veće epidemije trihineloze - u Bogojevu i Krušiću. Stopa incidence u 2007 iznosi 13.55/100.000.

Tabela 7. Kretanje zooantroponoza u Zapadno-Bačkom okrugu 2000-2007

Godina	Broj obolelih	Inc/ 100 000	Broj umrlih	Mt/ 100 000
2000	115	53,26	0	0,00
2001	32	14,82	0	0,00
2002	24	10,75	0	0,00
2003	5	2,37	1	0,46
2004	24	11,21	1	0,46
2005	131	61,20	1	0,46
2006	32	14,95	0	0,00
2007	29	13,55	0	0,00

5.1.6. VENERIČNE ZARAZNE BOLESTI

U posmatranom periodu, stopa incidence od veneričnih bolesti bila je najveća u 2002 godini a posle toga sve do 2007 ima tendenciju pada. U protekloj godini stopa je povećana u odnosu na 2006 i iznosi 9.81/100.000 stanovnika. U ovoj grupi zaraznih bolesti najučestalije su Chlamydisasis–genitalna sa učešćem od 76,2%, Infectio Gonococcica sa 14,3% i Syphilis sa 9,5%.

Tabela 8. Kretanje veneričnih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2000-2007

Godina	Broj obolelih	Inc/ 100 000	Broj umrlih	Mt/ 100 000
2000	17	7,87	0	0,00
2001	2	0,92	0	0,00
2002	45	21.02	0	0,00
2003	13	6.07	0	0.00
2004	12	5.60	0	0.00
2005	5	2.33	0	0.00
2006	8	3.73	0	0.00
2007	21	9.81	0	0.00

41

5.1.7. VEKTORSKE BOLESTI

Unutar grupe vektorskih bolesti, Morbus Lyme je zastupljen sa učešćem od 100%. U periodu od 2000 do 2007 godine, stopa incidence od transmisivnih bolesti porasla je sa 0.92 na 7.47/100.000 stanovnika.

Tabela 9. Kretanje vektorskih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2000-2007

Godina	Broj obolelih	Inc/ 100 000	Broj umrlih	Mt/ 100 000
2000	2	0,92	0	0,00
2001	1	0,46	0	0,00
2002	9	4.20	0	0,00
2003	12	5.61	0	0.00
2004	5	2.33	0	0.00
2005	7	3.27	0	0.00
2006	11	5.13	0	0.00
2007	16	7.47	0	0.00

5.1.8. INFLUENCA U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU

U 2007 godini Influenza se nije prijavljivala u epidemijском obliku, tako da zvanično nije bilo registrovanih slučajeva.

5.1.9. KLICONOŠTVO

Tabela 10. Kliconošтво u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

Opština	Latio HIV		Kliconose crevnih bakterija		HBsAg latio		Anti - HCV latio		Ukupno	
	Z21.-		Z22.1		Z22.5		Z22.9			
	obol.	umr.	obol.	umr.	obol.	umr.	obol.	umr.	obol.	umr.
Apatin	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Kula	0	0	0	0	4	0	1	0	5	0
Odzaci	0	0	0	0	1	0	2	0	3	0
Sombor	2	0	1	0	6	0	2	0	11	0
Ukupno	2	0	1	0	11	0	6	0	20	0

5.2. PRIKAZ REGISTROVANIH EPIDEMIJA U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU

Tokom 2007 godine u Zapadno-Bačkom okrugu registrovano je 12 epidemija u kojima je obolelo 127 lica. Epidemije su se javljale na teritorijama opština Sombor, Kula i Apatin.

- Epidemija Trichinellosis u Apatinu (januar)
- Epidemija Trichinellosis u Crvenki (januar)
- Epidemija Trichinellosis u Apatinu (februar)
- Epidemija Morbilla u Zapadno-Bačkom okrugu (februar-maj)
- Epidemija Salmonellosis u Somboru (maj – 2 epidemije)
- Epidemija Hepatitisa A u Kuli (jul)
- Epidemija Pyodermia na Neonatalnom odeljenju u Somboru (jul)
- Epidemija Intoxicatio alimentaris bacterialis u Kljajićevu (jul)
- Epidemija Salmonellosis u Somboru (avgust)
- Epidemija Salmonellosis u fabrici biskvita Jaffa u Crvenki (septembar)
- Epidemija Tuberculosis u Kuli (decembar)

42

Tabela 11. Registrovane epidemije u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

Epidemija Trichinellosis u Apatinu		Epidemija Trichinellosis u Apatinu	
mesec	januar	mesec	februar
eksponiranih	8 osoba	eksponiranih	20 osoba
obolelo	7 osoba	obolelo	5 osoba
hospitalizovano	2 osoba	hospitalizovano	0 osoba
inkriminisana namirnica	svinjsko meso	inkriminisana namirnica	svinjsko meso
Epidemija Trichinellosis u Crvenki		Epidemija Salmonellosis u Somboru	
mesec	januar	mesec	maj
eksponiranih	8 osoba	eksponiranih	3 osoba
obolelo	5 osobe	obolelo	3 osobe
hospitalizovano	2 osoba	hospitalizovano	1 osoba
inkriminisana namirnica	svinjsko meso	inkriminisana namirnica	kolač
Epidemija Salmonellosis u Somboru		Epidemija Morbilla u Zapadno-Bačkom okrugu	
mesec	maj	mesec	februar-maj
eksponiranih	4 osobe	obolelo	50 osoba
obolelo	4 osobe	hospitalizovano	16 osoba
hospitalizovano	3 osobe	-	-
inkriminisana namirnica	krem pita	-	-
Epidemija Pyodermia na Neonatalnom odeljenju u Somboru		Epidemija Intoxicatio alimentaris bacterialis u Kljajićevu	
mesec	jul	mesec	jul
eksponiranih	osoba	eksponiranih	8 osoba
obolelo	13 osoba	obolelo	7 osoba
-	-	hospitalizovano	1 osoba
-	-	inkriminisana namirnica	neutvrđena
Epidemija Salmonellosis u Somboru		Epidemija Salmonellosis u fabrici biskvita Jaffa u Crvenki	
mesec	avgust	mesec	septembar
eksponiranih	5 osoba	eksponiranih	180 osoba
obolelo	4 osobe	obolelo	22 osobe
hospitalizovano	2 osobe	hospitalizovano	0 osoba
inkriminisana namirnica	krem pita	inkriminisana namirnica	pečena riba sa tartar sosom
Epidemija Hepatitisa A u Kuli		Epidemija Tuberculosis u Kuli	
mesec	jul	mesec	decembar
eksponiranih		eksponiranih	6 osoba

obolelo	5 osoba	obolelo	2 osobe
hospitalizovano	4 osobe	hospitalizovano	2 osobe

6. DELATNOSTI NA POLJU HIGIJENE I HUMANE EKOLOGIJE

6.1. HIGIJENSKA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU

Zavod za javno zdravlje u Somboru vrši kontrolu vode za piće u četiri opštine Zapadno Bačkog Okruga: Sombor, Kula, Odžaci i Apatin. Zapadno-Bački okrug za vodosnabdevanje koristi pozemnu vodu a sistemi vodosnabdevanja sastoje se iz bunara i vodovodne mreže. Uređaji ili postrojenja za prečišćavanje vode postoje u naseljenim mestima Somboru, Bezdanu, Apatinu, Sonti, Odžacima a dezinfekcija vode vrši se hlornim preparatima.

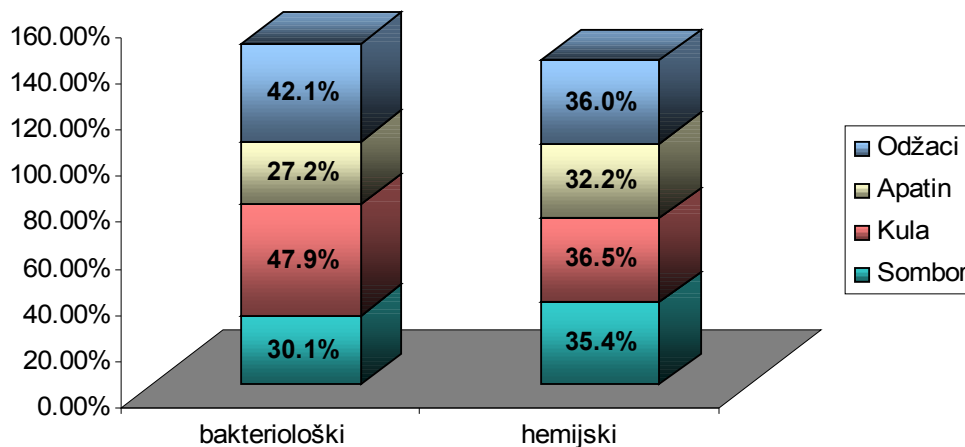
Praćenje kvaliteta vode za piće na ovom području vrši se u skladu sa Pravilnikom o načinu uzimanja uzoraka i metodama za laboratorijsku analizu vode za piće (Sl.list SFRJ 33/87) i Pravilnikom o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl.list SRJ 42/98). Pravilnikom je definisan i obim ispitivanja, odnosno parametri u okviru programa ispitivanja i dinamika uzorkovanja. U toku 2007 godine ukupno je uzeto 6222 uzoraka vode za piće na higijensku ispravnost, od čega 3228 na mikrobiološku i 2994 na hemijsku ispravnost, što je na nivou broja uzoraka iz 2006.

U ukupnom broju uzoraka uzetih na bakteriološku analizu, udeo neispravnih iznosi 38,7% dok je kod uzoraka uzetih na hemijsku analizu udeo neispravnih 35,2%. Najveći broj neispravnih uzoraka beleži se u Kuli i to 47,9% bakteriološki i 36,5% hemijski neispravnih. Hlorisanih vodovoda bilo je 62 a nehlorisanih 19.

Tabela 1. Rezultati ispitivanja mikrobiološke i hemijske ispravnosti vode za piće u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

Opština /Okrug	Broj uzoraka	B a k t e r i o l o š k o			H e m i j s k o		
		Ispitivanih	Neispravnih		Ispitivanih	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
Sombor	3152	1651	497	30,1	1501	531	35,4%
Kula	1229	620	297	47,9	222	222	36,5%
Apatin	928	472	252	27,2	456	147	32,2%
Odžaci	913	485	204	42,1	428	154	36,0%
Ukupno	6222	3228	1250	38,7	2994	1054	35,2%

Grafikon 1. Udeo bakteriološki i hemijski neispravnih uzoraka vode za piće po opštinama Zapadno-Bačkog okruga 2007

6.2. ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST ŽIVOTNIH NAMIRNICA I PREDMETA OPŠTE UPOTREBE

Kontrola kvaliteta zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opšte upotrebe predstavlja značajan deo aktivnosti Centra za higijenu i humanu ekologiju. U saradnji sa sanitarnom inspekcijom sprovodi se kontrola mikrobiološke i hemijske ispravnosti namirnica i predmeta opšte upotrebe.

U sklopu svoje preventivne delatnosti ovlašćena lica centra vrše samostalno uzorkovanje i laboratorijsku obradu na zahtev stranaka i vlasnika objekata za proizvodnju hrane i predmeta opšte upotrebe. Ispitivanje kvaliteta i ocena zdravstvene ispravnosti vrši se prema Zakonu o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i predmeta opšte upotrebe - Sl.list SFRJ 53/91 i važećim Pravilnicima koji iz njega proizilaze.

Na osnovu izvršenih analiza daju se preporuke za prevazilaženje i otklanjanje uočenih problema i njihov mogući uticaj na zdravlje, kako po pitanju sirovina tako i gotovih proizvoda. Uzorkovanje se vrši u prometu, zanatskoj i industrijskoj proizvodnji. Objekti društvene ishrane (predškolski, školski, radnički, bolnički) takođe podležu redovnoj kontroli na mikrobiološku ispravnost.

U toku 2007 godine izvršena je analiza 2170 uzoraka namirnica na mikrobiološku ispravnost (neodgovarajućih 167). Iz industrijske proizvodnje analizirano je 127 uzoraka (neodgovarajućih 9), iz prometa 121 uzoraka (neodgovarajućih 11) i 1922 uzoraka namirnica iz zanatske proizvodnje (neodgovarajućih 147). Po broju i strukturi analiziranih uzoraka, nema bitnijih promena u odnosu na prethodnu godinu.

Najčešći uzroci mikrobiološke neispravnosti namirnica bili su: izolovan veći broj mikroorganizama, prisustvo kvasnica i plesni i koagulaza pozitivnih stafilokoka.

Tabela 2. Rezultati ispitivanja mikrobiološke ispravnosti namirnica domaće proizvodnje u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

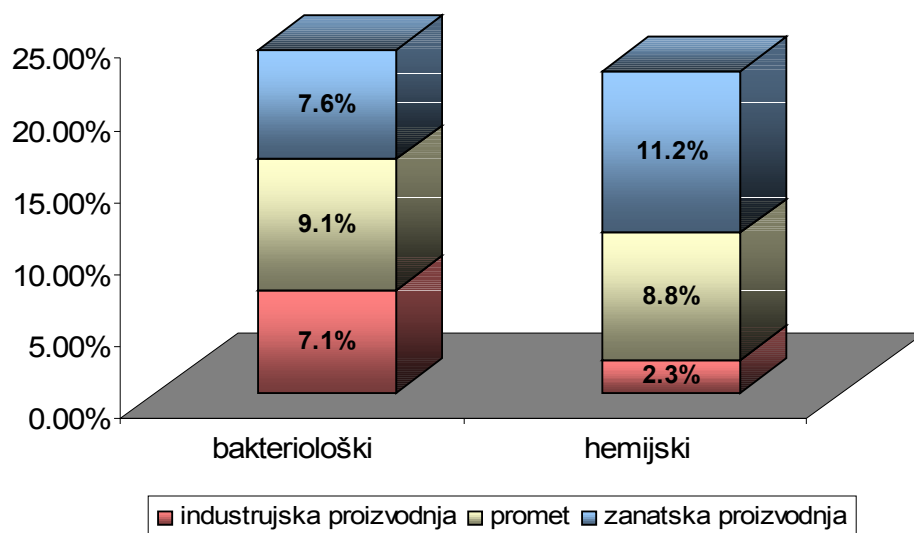
Poreklo namirnica	Broj analiziranih uzoraka	Neodgovarajućih	
		Broj	%
Industrijska proizvodnja	127	9	7,1%
Promet	121	11	9,1%
Zanatska proizvodnja	1922	147	7,6%
Ukupno	2170	167	7,8%

Na hemijsku ispravnost (sastav, organoleptička svojstva i ostalo) analizirano je 493 uzoraka, od čega neodgovarajućih 50 ili 10,1%. Iz industrijske proizvodnje analizirano je 43 uzoraka (neodgovarajućih 1), iz prometa 57 uzoraka (neodgovarajućih 5) i iz zanatske proizvodnje 393 uzorka (neodgovarajućih 44).

Tabela 3. Rezultati ispitivanja hemijske ispravnosti namirnica domaće proizvodnje u Zapadno-Bačkom okrugu 2007

Poreklo namirnica	Broj analiziranih uzoraka	Neodgovarajućih	
		Broj	%
Industrijska proizvodnja	43	1	2,3
Promet	57	5	8,8
Zanatska proizvodnja	393	44	11,2
Ukupno	493	50	10,1

Grafikon 2. Udeo mikrobiološki i hemijski neispravnih namirnica domaće proizvodnje prema poreklu 2007

6.3. HIGIJENSKA ISPRAVNOSTI VODE U BAZENIMA ZA REKREACIJU I REHABILITACIJU I REKREATIVNIM POVRŠINSKIM VODAMA

U delokrug rada Centra za higijenu i humanu ekologiju spada i kontrola kvaliteta bazenskih voda, sanitarno higijenski nadzor bazena za kupanje i plivanje kao i kontrola površinskih voda koje se koriste kao javna kupališta.

U Zapadno-Bačkom okrugu takvom kontrolom su obuhvaćeni sledeći objekti: zatvoreni i otvoreni bazeni sportskog centra »Soko« iz Sombora, zatvoreni i otvoreni bazeni RC »Junaković« iz Apatina, zatvoreni bazen RC Bezdán, otvoreni bazeni u Odžacima, Kuli, Crvenki i Kljajićevu, kao i kupališta na površinskim vodama »Štrand« na kanalu u Somboru i veštačkom jezeru »Rodić« u Kuli. Posebnu teškoću u ovoj oblasti stvara činjenica da ne postoji jasna zakonska regulativa u pogledu dozvoljenih vrednosti pojedinih parametara koji se kontrolišu. Raspoloživa zakonska regulativa obuhvata:

- Pravilnik o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl.list SRJ 42/98)
- Uredba o klasifikaciji voda, međudržavnih voda i voda obalnog mora Jugoslavije (Sl.list SFRJ 6/78)
- Uredba o kategorizaciji vodotoka (Sl.glasnik SRS 5/68)

Kvalitet vode u bazenima je od izuzetnog značaja za zdravlje velikog broja korisnika, pa voda u bazenima mora da zadovoljava određene norme u fizičkom, fizičko-hemijskom, hemijskom i bakteriološkom pogledu. U toku 2007 godine uzeto je ukupno 20 uzoraka površinskih voda koje se koriste kao vode za rekreaciju - uzorci vode sa kupališta »Štrand« u Somboru na kanalu Bezdán-Vrbas i veštačkog jezera »Rodić« u Kuli. Rezultati ispitivanja analiziranih voda su pokazali da kvalitet vode nije odstupao od kvaliteta propisanog za II b klasu voda prema Uredbi o klasifikaciji voda Sl.list SFRJ 6/78. Tokom godine izvršeno je 107 analiza vode iz bazena za rekreaciju, od čega je 7 uzoraka bilo mikrobiološki neispravno.

6.4. KONTROLA HIGIJENSKE ISPRAVNOSTI BRISEVA

Brisevi su uzimani u saradnji sa sanitarnom inspekcijom u cilju provere primenjivanja ličnih i opštih higijenskih principa u kuhinjama i prostorima za pripremu i distribuciju namirnica.

Kontrola je radjena u predškolskim objektima, osnovnim školama, domovima učenika, specijalnoj školi sa domom »Vuk Karadžić«, domu za decu bez roditeljskog staranja »Mika Antić«, u Gerontološkom centru i njegovim objektima na Apatinskom putu i Domu penzionera i u raznim objektima za promet životnih namirnica i zanatskim radnjama koje se bave proizvodnjom životnih namirnica prema zahtevu vlasnika. Kontrola se sprovodi i u zdravstvenim ustanovama. Ukupno je uzeto 1656 briseva.

Od 838 uzetih briseva u okviru sprovođenja higijensko sanitarnog nadzora (u predškolskim, školskim, internatskim, studentskim, radničkim i bolničkim restoranima) u opštinama Sombor, Kula, Apatin i Odžaci, neodgovarajućih je bilo 32 (3, 8%).

6.5. ISPITIVANJE POKAZATELJA KVALITETA VAZDUHA

Od pokazatelja kvaliteta vazduha praćena je količina aerosedimnta na jednom mernom mestu u toku 2007 godine.

Tabela 4. Pokazatelji kvaliteta vazduha sa jednog mernog mesta 2007

mesec	Ukupna kol. sed. mg/m ² /d	Nerastv. mat. mg/m ² /d	pH	Rastv. materija mg/m ² /d	Kalcijum mg/m ² /d	Sulfati mg/m ² /d	Hloridi mg/m ² /d
januar	451	337	6,1	114	7,7	14,8	5,8
februar	251	123	6,3	128	12,4	16,3	10,7
mart	135	97	6,6	39	10,8	6,2	11,6
april	-	-	-	-	-	-	-
maj	432	166	7,4	266	20,2	20,8	10,8
jun	153	33	7,3	120	13,9	10,6	9,0
jul	500	401	7,5	100	8,3	0,1	5,3
avgust	56	16	7,1	40	20,1	16,5	13,4
septembar	210	108	6,5	102	7,9	8,0	5,0
oktobar	422	34	6,3	388	18,3	9,8	22,8
novemb.	525	381	6,8	143	12,7	8,8	18,3
decembar	90	59	6,5	31	10,3	18,8	11,7

6.6. KONTROLA ISPUŠTANJA OTPADNIH VODA

U toku 2007 godine od strane Zavoda za javno zdravlje, izvršen je nadzor u cilju kontrole ispuštanja otpadnih voda sledećih industrijskih objekata:

1. AD »SUNCE » SOMBOR
2. AD »SOMBOLED« SOMBOR
3. DPP »PROTEINKA« SOMBOR
4. AD »FABRIKA AKUMULATORA« SOMBOR
5. MPI HK »BANE« AD, FABRIKA TRI

Nakon popunjavanja Anketnog upitnika o otpadnim vodama industrije, dobijeni su sledeći podaci:

- AD »SUNCE« - prehrambena industrija čiji su finalni proizvodi: ulje, margarin i majonez. Za preradu sirovine koriste hemikalije: natrijum hidroksid, sumporna kiselina, fosforna kiselina, limunska kiselina i aditivi. Fabrika ima uređaj za prečišćavanje otpadnih voda i to: taložni bazen i prečištač sa filterom od frakcionog šljunka i aktivnog uglja uz doziranje vazduha. Osim osnovnih parametara koji se kontrolišu prema Pravilniku o načinu i minimalnom broju ispitivanja kvaliteta otpadnih voda (Sl.glasnik SRS br. 47/83 i 13/84), potrebno je kontrolisati i karakteristične parametre i to: ulja i masti, ukupni fosfor, ukupni azot, "p" i "m" alkalitet, "p" i "m" aciditet, sulfate i sintetička sredstva za pranje.
- AD »SOMBOLED« - prehrambena industrija koja vrši preradu i konzervisanje mleka. U toku tehnološkog procesa od hemikalija se koriste kiseline i deterdženti. Nakon tretmana, otpadne vode se odvođe javno-kanalizacionom mrežom do uređaja za prečišćavanje otpadnih voda (dalje UPOV). U ovim otpadnim vodama se očekuje visok sadržaj belančevina, masti, mlečnog šećera, kisela reakcija, BPK 5.
- DPP »PROTEINKA« vrši preradu konfiskata a kao finalni proizvod nastaje koštano brašno, tehnička mast i dehidrisana masa. Upotrebljena voda se kanališe u primarni prečištač gde se odstranjuju masnoće i dalje se kanalizacionim cevima odvodi na UPOV. Osim opštih parametara koji se ispituju u otpadnim vodama potrebno je kontrolisati sadržaj masti i ulja, ukupni fosfor, ukupni azot, alkalitet "p" i "m".
- MPI »BANE« AD, Fabrika tri - je metaloprerađivačka industrija koja u tehnološkom postupku proizvodnje koristi kiseline: sumpornu, sonu i azotnu a od baza: natrijum hidroksid i natrijum karbonat. Upotrebljene vode u postupku galvanizacije se odvođe na uređaj za prečišćavanje gde se vrši dekontaminacija cijanida, redukcija šestovalentnog hroma u trovalentni i neutralizacija. Karakteristični parametri za kontrolu ovih otpadnih voda su: nikal, hrom, bakar, cink, cijanidi.
- FABRIKA AKUMULATORA SOMBOR u svom tehnološkom procesu kao finalni proizvod proizvodi akumulatore. Od sirovina koristi olovo a od hemijskih supstanci sumpornu kiselinu. Voda upotrebljena u tehnološkom procesu se prečišćava i to metodom neutralizacije vode opterećene sa sumpornom kiselinom i taloženjem. Prečišćena voda se putem kanalizacionih cevi uliva u lagunu lociranu u krugu fabrike. Osim fizičko-hemijskih parametara koji se ispituju u otpadnoj vodi potrebno je kontrolisati i olovo. Na osnovu izvršenog nadzora i podataka iz Anketnih upitnika urađen je Program za uzimanje uzoraka koji definiše:
 - mesto za uzimanje uzoraka
 - vreme i učestalost uzorkovanja
 - parametre za ispitivanje
 - način uzimanja uzorka i metode analize

Na osnovu fizičko-hemijskih i mikrobioloških ispitivanja otpadnih voda industrije, došlo se do sledećih zaključaka:

1. Otpadna voda AD »SOMBOLED« sadrži veću količinu organskih materija, azota i povećan je aciditet. Potrebno je u predtretmanu efikasnije uraditi taloženje dodavanjem sredstava za koagulaciju ili hlora i izvršiti neutralizaciju kako bi bile zadovoljene opšte prihvaćene norme za upuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju.

2. Ispitivani parametri otpadnih voda DPP »PROTEINKA« su u dozvoljenim granicama prema opšte prihvaćenim normama za upuštanje otpadne vode u javnu kanalizaciju koja je priključena na postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda.

3. Otpadna voda MPI HK »BANE« AD, Fabrika tri, sadrži veću količinu nitrata, sulfata i povećan je pH. Potrebno je izvršiti neutralizaciju, denitrifikaciju i precipitaciju sa kalcijumom kako bi bile zadovoljene opšte prihvaćene norme za upuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju.

U 2007 godini analizirano je ukupno 11 uzoraka.

6.7. ŠKOLSKA HIGIJENA

Tokom godine kontrola zdravstvene ispravnosti namirnica sprovedena je u ustanovama za kolektivnu ishranu predškolske i školske dece, gde je uzeto 247 uzoraka namirnica na mikrobiološku ispravnost, od čega je 25 uzoraka ili 10,1% bilo mikrobiološki neispravno. Takođe je uzeto i 838 briseva površina, pribora i posuđa iz školskih i predškolskih kuhinja, od kojih 32 ili 3,8% nije odgovaralo.

6.8. AKTIVNOSTI NA POLJU JAVNOG ZDRAVSTVA

Centar je aktivno učestvovao u realizaciji projekata od nacionalnog interesa iz oblasti prevencije HNO zajedno sa Domom zdravlja, te je tokom godine raznim aktivnostima i manifestacijama obeležio važne ekološke datume, kako na radiju tako i u novinama svih informativnih centara na okrugu, sporovodeći zdravstveno vaspitni i edukativni plan.

Aktivna saradnja ostvarena je sa Nevladinim organizacijama, SLD-om, stručnim i naučnim društvima i to putem radionica, tribina, stručnih sastanaka, sekcija, konsultativnih sastanaka i seminara, uključujući i one na međunarodnom nivou. Zdravstveno vaspitni rad i edukacija građanstva kontinuirano se sprovodila kroz saradnju sa MAS medijima: intrvjuji za Informativne centre (radija, novine, TV).

7. MIKROBIOLOŠKA DIJAGNOSTIKA

7.1. REZULTATI ANALIZA U MIKROBIOLOŠKOJ LABORATORIJU

Mikrobiološka laboratorija Zavoda za javno zdravlje u Somboru obavlja sve bakteriološke, imunoserološke i parazitološke analize bolesničkog i drugog materijala za korisnike na području Zapadno-Bačkog okruga.

Prema zakonskim propisima i standardnim metodama vrše se sanitarno-bakteriološka ispitivanja voda (pijaćih, otpadnih, rečnih, kanalskih, voda iz bazena i dr.), životnih namirnica, radnih površina, vazduha, radnih prostorija, kao i sterilnost hirurškog i sanitetskog materijala, infuzionih rastvora i biološka kontrola sterilizatora i autoklava (ATCC sojevima).

Za 2008 godinu predviđen je i početak rada Referentne laboratorije za *N.meningitidis* i *H.influenzae* (tender EU i Ministarstva zdravlja RS).

U laboratoriji Centra za mikrobiologiju tokom 2007 godine analizirano je ukupno 78602 uzoraka, što u odnosu na 2006 godinu predstavlja povećanje za oko 9%. Od ukupnog broja, uzoraka kliničkog materijala bilo je 29293, uzoraka za sanitarne preglede 41168 (bris nosa, grla i usta 27366 i stolica – koprokultura i paraziti 13802) i uzoraka sanitarne mikrobiologije 8141.

Tabela 1. Rezultati urađenih analiza u mikrobiološkoj laboratoriji 2007

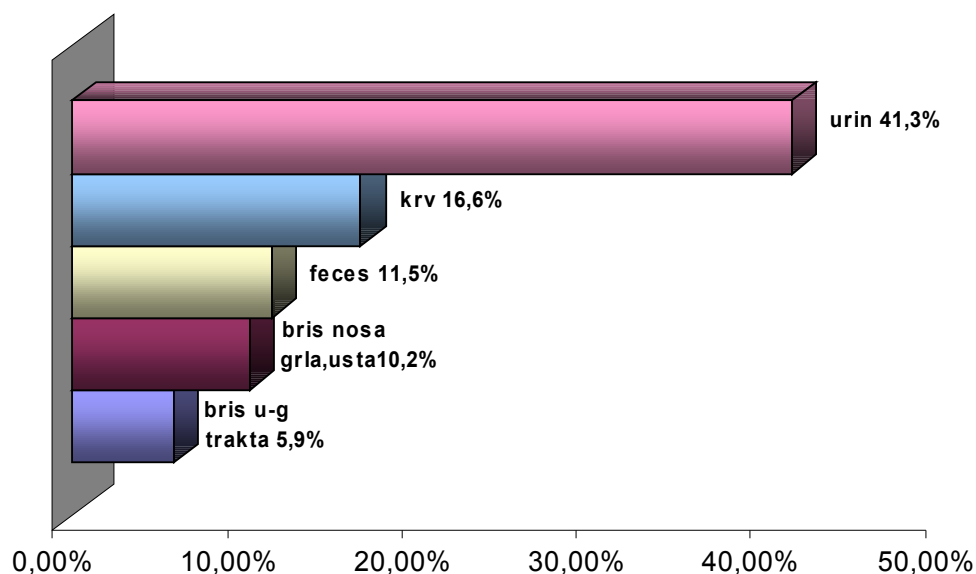
Vrsta materijala	Ugovoreno	Ostali korisnici
Krv (hemokultura)	0	1036
Krv (serološke pretrage)	2312	1513
Likvor	0	55
Feces (koprokultura, parazitologija)	275	3099 bolnica i ost.korisnici 13802 <i>sistematski pregledi</i>
Sputum i bris bronha	57	376
Urin	9518	2595
Eksudat, transudat, prim. sterilne tečnosti	0	13
Gnoj	0	0
Bris nosa, grla i usta	2324	673 bolnica i ost.korisnici 27366 <i>sistematski pregledi</i>
Bris uha, oka	425	122
Bris kože, rane	170	569
Bris urogenit. trakta	1653	68
Drugo (spermokultura)	765	268
Pregled urina i sputuma na TBC	0*	0*
Pregled na Chlamydia trachomatis	379	29
Dijagnostika urogenit. mikoplazmi	267	12
ELISA (HIV, HbsAg, anti HCV, Borrelia IgM, IgG, Toxoplasma IgM, IgG)	642	78
UKUPNO	18787	51674

*Dijagnostika TBC-a prebačena je u NOVOFORMLJENU REGIONALNU LABORATORIJU za TBC II nivoa, koja je smeštena na grudnom odeljenju Opšte bolnice Sombor,

7.1.1. REZULTATI ANALIZA KLINIČKOG MATERIJALA

U mikrobiološkoj laboratoriji analizirano je tokom 2007 godine 29293 uzoraka kliničkog materijala, što je za 4676 uzoraka više nego u 2006. Struktura uzoraka prema vrsti kliničkog materijala, uz manje izmene u redosledu slična je kao u prethodnoj godini, sa najvećim udelom uzoraka urina (41,3%), krvi (16,6%) i fecesa (11,5%).

Grafikon 1. Vrste kliničkog materijala prema učestalosti 2007

PRAĆENJE REZISTENCIJE MIKROORGANIZAMA U BOLNIČKOJ SREDINI

U okviru obaveznog izvršavanja poslova od opšteg interesa prema Ministarstvu zdravlja RS a koji se tiču praćenja rezistencije mikroorganizama u bolničkoj sredini (MRSA, VRE i PRSP), izveštaj za 2007 godinu pokazuje sledeće rezultate:

1. Staphylococcus aureus meticilin R (MRSA) – 6 izolata

Ovi izolati su rezistentni na sve beta-laktamske antibiotike a lek izbora za teške infekcije je vankomicin. Zastupljenost izolata po odeljenjima bila je sledeća: dečije 1, ortopedija 1, urologija 1, ITA 1, hirurgija 2.

2. Enterococcus spp.vankomicin R (VRE) – 1 izolat (ITA)

3. Streptomycin pneumoniae penicilin R (PRSP) – nije bilo izolata

4. PDR gram - mikroorganizmi: Actinobacter baumannii, Ps.Aeruginosa, Pseudom. Fluorescens – 14 izolata

Ovi izolati su rezistentni na sve antimikrobne lekove dostupne u bolnici i koji su registrovani u našoj zemlji (ITA 11, hirurgija 2, urologija 1).

5. MBL (mikroorganizmi koji produkuju metalo-beta-laktamaze) – 10 izolata

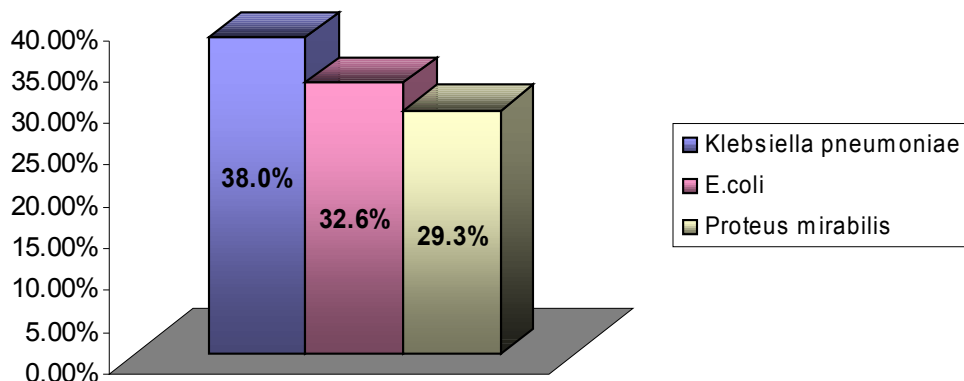
Ovi mikroorganizmi su rezistentni na sve beta-laktamske antibiotike (uključujući i karbapeneme) i druge gr. antibiotika.

Lekovi izbora su aztreonam i kolistin koji nisu registrovani u našoj zemlji. Učestalost MBL izolata po odeljenjima: ITA 6, urologija 1, grudno 1, hirurgija 1 i interno 1.

6.ESLB pozitivni izolati – 97 izolata

ESLB pozitivni izolati su rezistentni na sve beta-laktamske antibiotike, izuzev karbapenema.

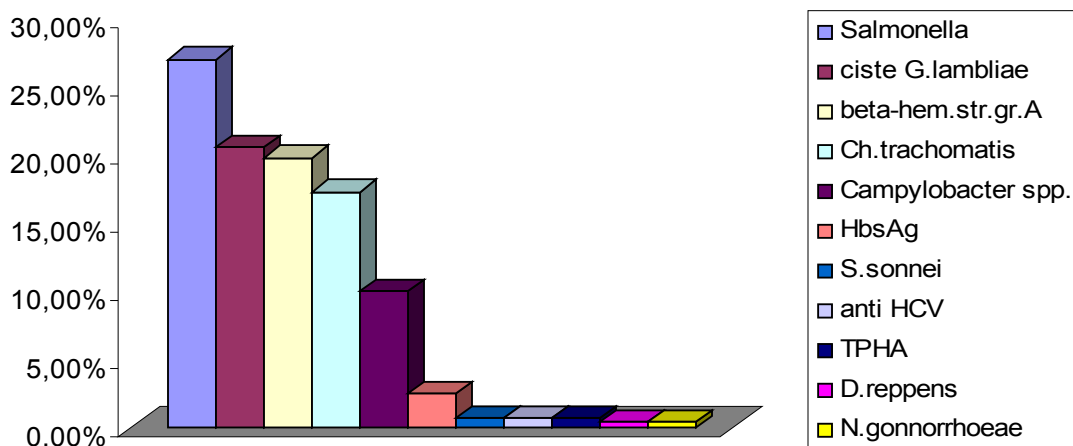
Grafikon 2. Struktura ESLB pozitivnih sojeva u bolničkoj sredini 2007

OBAVEZNE PRIJAVE LABORATORIJSKIH IZOLATA PREMA ZAKONU

Obavezno prijavljivanje izolata sprovodi se u skladu sa Pravilnikom o prijavljivanju zaraznih bolesti (Sl.glasnik RS 98/05). U strukturi izolata, najučestalija je Salmonella (75), zatim ciste G.lambliae (57) i Beta-hemolitički streptokok gr.A (55).

Grafikon 3. Struktura izolata koji se obavezno prijavljuju 2007

PRIMOIZOLATI SALMONELA I ŠIGELA

- Salmonella – 75 primoizolata i Shigella sonnei – 2 izolata

Primoizolati salmonela po vrstama:

- Salmonella Enteritidis 64 (85,3%)
- Salmonella Typhimurium 4 (5,3%)
- Salmonella Hadar 2 (2,7%)
- Salmonella Infantis 1 (1,3%)
- Salmonella Jerusalem 1 (1,3%)
- Salmonella Mbandaka 1 (1,3%)
- Salmonella Agona 1 (1,3%)

- Salmonella Senftenberg 1 (1,3%)

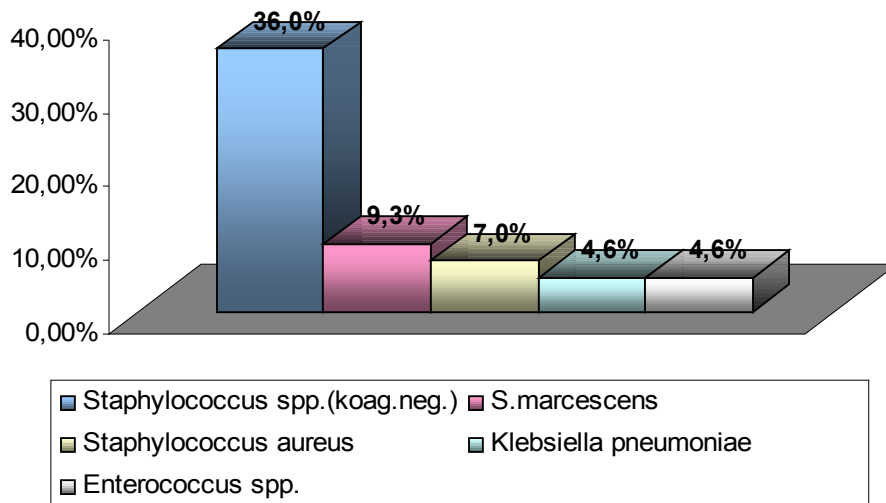
IZOLATI IZ HEMOKULTURA

Hemokulture se obradjuju preko aparata Bact/Alert za kontinuirani monitoring. Od 86 pozitivnih izolata hemokultura u 2007 godini, mikroorganizmi koji su najčešće izolovani bili su: Staphylococcus spp. (koag. neg.)– 31 izolat, S. marcescens– 8 i Staphylococcus aureus– 6 izolata.

Tabela 2. Pozitivni izolati hemokultura 2007

Vrsta metarijala	Broj	%
Staphylococcus spp. (koag.neg.)	31	36,0
Serratia marcescens	8	9,3
Staphylococcus aureus	6	7,0
Klebsiella pneumoniae	4	4,6
Enterococcus spp.	4	4,6
Pseudomonas aeruginosa	4	4,6
Proteus mirabilis	3	3,5
Enterobacter cloacae	3	3,5
Acinetobacter baumannii	3	3,5
E.coli	2	2,3
Burkholderia cepacia	2	2,3
Haemophilus parainfluenzae	2	2,3
Gram+ anaerobni sporogeni štapići	2	2,3
Aeromonas hydrophilia	1	1,2
Lactococcus lactis	1	1,2
Salmonella enteritidis	1	1,2
Corynebacterium spp.(difteroidi)	1	1,2
Morganella morganii	1	1,2
Oshrobacterium anthropi	1	1,2
Ralstonia picketi	1	1,2
Candida glabrata (non-albicans)	1	1,2
Streptococcus gr.F	1	1,2
Flavimonas oryzihabitans	1	1,2
Pseudomonas fluorescens	1	1,2
Streptococcus gr.B	1	1,2
UKUPNO	86	100

Grafikon 4. Najčešće izolovani mikroorganizmi iz hemokultura 2007

53

Preko Bact/Alert aparata obradjeno je 12 likvora. Pozitivnih izolata bilo je 2 (Streptococcus gr.B i E.coli).

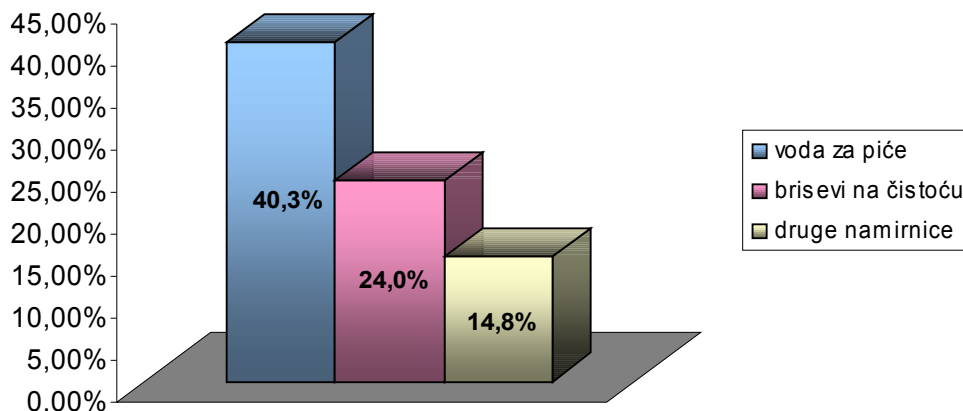
7.1.2. SANITARNA MIKROBIOLOGIJA

U oblasti sanitarne mikrobiologije analizirano je u 2007 godini 8141 uzoraka, što je za 487 uzoraka više nego u 2006. Najviše je bilo uzoraka vode za piće (3284), zatim briseva na čistoću (1954) i uzoraka drugih namirnica (1202).

Tabela 3. Rezultati analiza uzoraka sanitarne mikrobiologije 2007

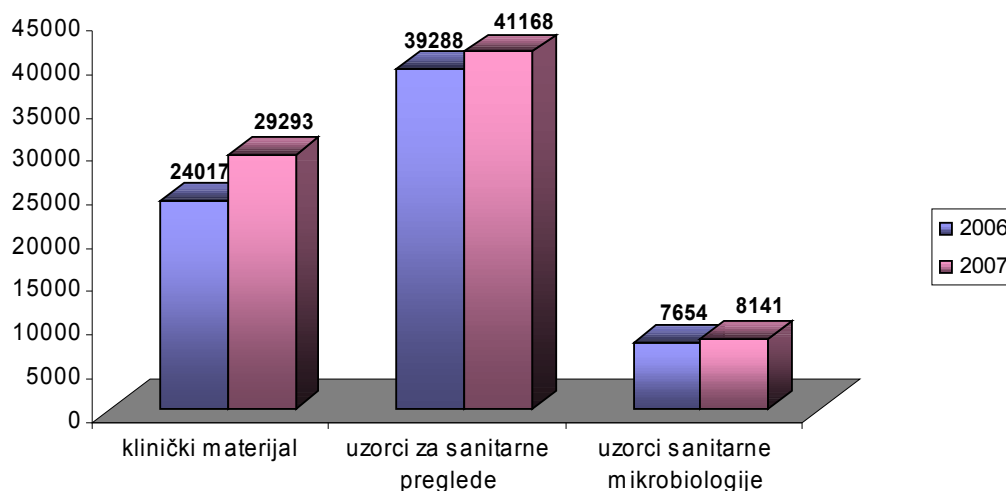
Vrsta materijala	Broj	%
Meso i mesne preradjevine	711	8,7
Kolači	74	0,9
Sladoled	276	3,4
Mleko i mlečni proizvodi	75	0,9
Jaja i jaja u prahu	9	0,1
Konzerve trajne	21	0,3
Veštačka pića	10	0,1
Druge namirnice	1202	14,8
Voda za piće	3284	40,3
Bazeni	196	2,4
Površinske i otpadne vode	24	0,3
Uzorci na sterilnost, čistoću i upotreb.		
▪ lekovi na sterilnost	0	0,0
▪ sanit. i hirurski materijal	0	0,0
▪ rastvori	72	0,9
▪ kontrola sterilizatora i autoklava	202	2,5
▪ brisevi na čistoću	1954	24,0
▪ kontrola vazduha	31	0,4
UKUPNO	8141	100

Grafikon 5. Vrste uzoraka sanitarne mikrobiologije prema učestalosti 2007

54

Grafikon 6. Odnos broja urađenih analiza po vrstama 2006 i 2007

Mikrobiološka laboratorija je sertifikovana i ima uvedenu internu i eksternu kontrolu kvaliteta te je ovo jedan od najbitnijih kriterijuma za tačnost i pouzdanost rezultata. Laboratorija je u toku 2007 godine obnovila sertifikat ISO 9001 i *postigla odlične rezultate u eksternoj kontroli kvaliteta koju je sproveo nemački provajder (Instand), gde je imala 100% tačnost rezultata.*

Laboratorija je takodje nominovana na tenderu Ministarstva zdravlja i Projekta EU (*Unapredjenje laboratorijskih usluga u Srbiji*), konkretno za izazivače bakterijskih meningitisa – *Neisseria meningitidis* i *Haemophilus influenzae*, te je jedan lekar mikrobiolog u septembru bio na edukaciji u Londonu, GB (UCL London, Royal Free Hospital) u vezi molekularnih metoda u mikrobiologiji. U novembru mesecu, u trajanju od nedelju dana, mikrobiolog i viši laboratorijski tehničar bili su na edukaciji za poslove referentnosti u Madjarskoj, Epidemiološki centar „Johan Bela“, Referentna laboratorija za meningokok i hemofilus.

Lekari i tehničari ove laboratorije aktivno su učestvovali i bili predavači u mnogim edukacijama, radionicama i predavanjima koja su organizovana u okviru Projekta. Za 2 lekara je

omogućen boravak u inostranstvu (Nemačka - Evropski kongres kliničke mikrobiologije i infektivnih bolesti) i u Rumuniji (ESCMID Summer school).

Na I tenderu EU koji je sproveo Projekat, mikrobiološka laboratorija je dobila dosta nove i savremene opreme. U sklopu II tendera EU predviđeno je dobijanje kompletne opreme za PCR dijagnostiku (molekularna dijagnostika) za poslove referentnosti.

55

8. ZAKLJUČCI I PREDLOG MERA

ZAKLJUČCI

1. Nepovoljni trendovi u demografskom razvoju

- smanjenje broja stanovnika i visok udeo starih u populaciji
- smanjenje stopa nataliteta i fertiliteta uz porast opšte stope smrtnosti
- negativan prirodni priraštaj

2. Morbiditetna statistika

▪ Analiza vanbolničkog i bolničkog morbiditeta ukazuje na dominaciju hroničnih nezaraznih oboljenja: bolesti sistema za disanje, bolesti sistema krvotoka, bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva, duševni poremećaji i poremećaji ponašanja, grupa tumori, bolesti sistema za varenje i bolesti mokraćno-polnog sistema.

▪ Navedene grupe bolesti, godinama unazad, vodeći su uzroci oboljevanja u PZZ i najznačajniji uzroci bolničkog lečenja, sa održavanjem visokog procentualnog učešća i pomeranjem starosne granice ka mlađjim kategorijama stanovništva.

3. Mortalitetna statistika

▪ Vodeći uzroci smrti kod stanovništva oba pola su: bolesti sistema krvotoka (54,7%), tumori (21,3%), grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (9,3%), povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (3,8%) i bolesti sistema za disanje (3,4%)

▪ Pokazatelji dečije smrtnosti - stopa smrtnosti odojčadi i smrtnosti dece do 5 godina, ostaju u granicama niskih vrednosti.

4. Organizacija, kadrovi, rad i korišćenje zdravstvene zaštite

▪ Mrežu zdravstvenih ustanova na području okruga čine - ZC "Dr Radivoj Simonović" Sombor, DZ Kula, DZ Odžaci (sa vanbolničkim stacionarom za plućne bolesti i TBC), DZ Apatin (sa RRC "Banja Junaković"), Apoteka "Narodna" i Zavod za javno zdravlje Sombor.

▪ U zdravstvenim ustanovama Zapadno-Bačkog okruga zaposleno je 1954 zdravstvenih i 760 nemedicinskih radnika. Od ukupnog broja zdravstvenih radnika, zaposlenih sa visokom stručnom spremom ima 555 (28,4%), sa višom 129 (6,6%) i sa srednjom 1269 (64,9%). U strukturi

zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom najviše je lekara 426 (76,8%), zatim zubnih lekara 54 (9,7%), farmaceuta 45 (8,1%) i ostalih 30 (5,4%).

- U službama vanbolničke zdravstvene zaštite registrovani broj poseta povećan je u odnosu na prethodnu godinu u službama opšte medicine i zdravstvene zaštite školske dece i omladine a ostvarenih poseta po 1 stanovniku bilo je: u službi opšte medicine 4,3, medicine rada 1,2, u službi za zdravstvenu zaštitu dece 6,2, školske dece i omladine 2,8 i žena 0,4.

- Zdravstvene ustanove na području okruga obezbeđuju ukupno 1021 postelja, pri čemu broj postelja na 1000 stanovnika iznosi 4,8.

- Regionalna opšta bolnica u Somboru raspolaže sa 732 postelja, što je za 145 postelja manje nego u 2006 godini. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosi 10,81 dana a Iskorišćenost posteljnog kapaciteta za bolnicu u celini 72,3%.

- Vanbolnički stacionar za plućne bolesti i TBC ima 25 postelja (15 postelja manje nego u 2006), sa prosečnom dužinom bolničkog lečenja od 16,70 dana. Posteljni fond iskorišćen je u obimu od 64,3%.

- Banja Junaković raspolaže sa 264 postelje. Prosečna dužina ležanja u danima iznosi 11,21 dok je iskorišćenost posteljnog fonda na nivou od 28,2%.

56

5. Higijensko-epidemiološka situacija

- Prijava zaraznih bolesti u protekloj godini bilo je 19134 sa incidencom od 8940.66 na 100.000 stanovnika, što je za 4004 prijava više nego u 2006. Porast prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti u odnosu na prethodne godine, pripisuje se zbirnom prijavljivanju odredjenih zaraznih bolesti kao novom načinu prijavljivanja.

- U strukturi zaraznih bolesti po grupama dominiraju respiratorne sa učešćem od 95,8% a najučestalije zarazne bolesti su Pharyngitis streptococcica (46,3%), Tonsillitis streptococcica (29,0%) i Varicella (9,5%).

- Imunizacija se sprovodi prema planu.

- U oblasti higijene i zaštite životne sredine ukupno je ispitano 6222 uzoraka vode za piće - 3228 na mikrobiološku i 2994 na hemijsku ispravnost, što je na nivou broja uzoraka iz 2006. Od uzetih uzoraka na bakteriološko ispitivanje, udeo mikrobiološki neispravnih iznosi 38,7% a od uzoraka na hemijsku ispravnost, udeo neodgovarajućih iznosi 35,2%.

- Tokom godine izvršena je analiza 2170 uzoraka namirnica na mikrobiološku ispravnost (neodgovarajućih 7,8%) i 493 uzoraka na hemijsku ispravnost (neodgovarajućih 10,1%).

- Delokrug rada Centra za higijenu i humanu ekologiju obuhvata i aktivnosti kontrole higijenske ispravnosti vode u bazenima za kupanje i rekreativnim površinskim vodama, kontrolu higijenske ispravnosti briseva i kontrolu ispuštanja otpadnih voda.

- U oblasti školske higijene, u ustanovama za kolektivnu ishranu predškolske i školske dece uzeto je 247 uzoraka namirnica na mikrobiološku ispravnost (10,1% mikrobiološki neispravno). Takodje je uzeto i 838 briseva površina, pribora i posuđa iz školskih i predškolskih kuhinja, od kojih nije odgovaralo 3,8%.

- Mere dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, kao posebne preventivne mere, sprovode se kontinuirano i po epidemiološkim indikacijama.

6. Mikrobiološka dijagnostika

- U mikrobiološkoj laboratoriji Zavoda za javno zdravlje analizirano je tokom 2007 godine 78602 uzoraka, od toga 29293 kliničkih materijala, 41168 uzoraka za sanitarne preglede (27366 -grlo,nos i 13802 stolica - koprokultura i paraziti) i 8141 uzoraka sanitarne mikrobiologije. Ukupan broj uradjenih analiza povećan je u odnosu na 2006 godinu za 6643.

- Struktura uzoraka prema vrsti kliničkog materijala, uz manje izmene u redosledu slična je kao u prethodnoj godini, sa najvećim udelom uzoraka urina (41,3%), krvi (16,6%) i fecesa (11,5%).

- U oblasti sanitarne mikrobiologije analizirano je 8141 uzoraka, što je za 487 uzoraka više nego u 2006. Najviše je bilo uzoraka vode za piće (3284), briseva na čistoću (1954) i uzoraka drugih namirnica (1202).

- U strukturi izolata koji se obavezno prijavljuju, najučestalija je Salmonella (75), zatim ciste G.lambliæ (57) i Beta-hemolitički streptokok gr.A (55).

- Pozitivnih izolata hemokultura u 2007 bilo je 86 a najčešće izolovani mikroorganizmi su: Staphylococcus spp. (koag. neg.) – 31 izolat, Serratia marcescens – 8 i Staphylococcus aureus – 6 izolata. Pozitivnih izolata iz likvora bilo je 2 (Streptococcus gr.B i E.coli).

PREDLOG MERA

1. Zdravstvena statistika

- U cilju dobijanja što objektivnije i realnije slike zdravstvenog stanja stanovništva, postoji potreba da se u zdravstvenim ustanovama Zapadno-Bačkog okruga u oblasti zdravstvene statistike *unapredi kvalitet rada na prikupljanju, evidentiranju i izveštavanju.*

57

2. Zdravstveno stanje stanovništva

- Zastupljenost hroničnih nezaraznih oboljenja a naročito bolesti sistema krvotoka govori o njihovim gotovo epidemijskim razmerama. Uzimajući u obzir starosnu strukturu stanovništva i zastupljenost faktora rizika (pušenje, ishrana bogata masnoćama, neumeren unos soli, alkohola, prolongirani stres), može se očekivati porast broja ovih oboljenja i u narednom periodu.

- Shodno trendovima u kretanju oboljevanja i umiranja od HNB potrebno je usmeriti rad zdravstvene službe Zapadno-Bačkog okruga ka pristupu baziranom na promociji zdravlja i prevenciji bolesti, gde je nosilac aktivnosti pre svega, primarna zdravstvena zaštita - unapredjenje zdravlja i preventivne zdravstvene zaštite u odnosu na oblike i sadržaje zdravstvenog-promotivnog rada, motivacija zdravstvenih radnika uz promovisanje ponašanja koje vodi zdravlju i smanjenju riziko faktora i dosledno sprovođenje mera koje su utvrđene Programima zdravstvene zaštite za borbu protiv ovih bolesti.

3. Higijensko-epidemiološka situacija

- U cilju očuvanja i unapredjenja zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti i dalje sprovođiti aktivnosti na što boljem prijavljivanju zaraznih bolesti, na nadzoru i kontroli vakcinalnih punktova i na razvijanju što tešnje saradnje sa službama na terenu.

- Reorganizovati vodosnabdevanje u sve četiri opštine sa medjumesnim vodovodima čime će se poboljšati kvalitet vode za piće.

- Poboljšati ishranu u osnovnim školama koja je prvi faktor rizika za nastanak hroničnih nezaraznih oboljenja i nepravilnog rasta i razvoja dece.

Na polju javnog zdravstva i promocije zdravlja, intenzivirati saradnju sa svim zdravstvenim ustanovama na području Zapadno-Bačkog okruga.

